

საქართველო

საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი
გამოდის სამარტს, ხუთშაბათს და შაბათს

№39 (1548) 26-29 აპრილი, 1997 წელი

თენგიზ ჯიჭოვანი: ჯაბას და შავარდნაძის ეპონათ, რომ პროვინციულ ქალაქს ერთიანად გაანადგურებდნენ, მებრამ...

ჩვენმა პოლიტიკურმა მიმხედველმა "თენგიზ ჯიჭოვანი" ორთაქალის ციხიდან აპოკალიფსური ხასიათის წერილი გამოგვიგზავნა. ბატონი თენგიზი წერილში იმასაც დასძენს, რომ შევარდნაძეს თავისუფალი სიტყვის ეშინია და რომ ათასგვარ ხრიკებს მიმართავს მის აღსაკეთად. ამ თეზისის უარსაყოფად ისიც გამოგვადგება, რომ ყოველგვარი ვართულების გარეშე ქვეყნდება მისივე ქვემოთწარმოდგენილი წერილი...

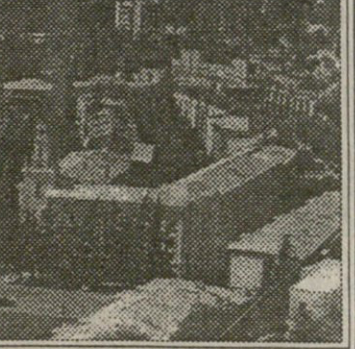

სამ დღეს ქუთაისი გვეპართავს, ოთხს უპოვებს თბილისსა...

ქალაქიდან გადახვეწილი ქურდები შუამავლებს გზავნიან - სააღდგომოდ ნათესავების საფლავებზე გასვლას ნუ დაგვიშლითო. შუამავლები კი საკმაო თანხას იჯიბავენ ხელშეუხებლობის გარანტიაში...

ბოლო წლებში რამდენჯერმე გახლდით ჭიათურაში და ერთი შორეული პარალელი აკვირებულად არ შორდებოდა ჩემს გონებას. მეცნიერებს უამრავი პიპოტეზა აქვთ, თუ რატომ ტოვებდნენ სამხრეთამერიკელი ინდიელები თავის ქალაქებს როდესაც კოლონიზატორებმა ეს მხარე დაიპყრეს. ინდიელ ტომთა უმეტესობა ტყეში ცხოვრობდა და პრიმიტიულ მეურნეობას ეწეოდა, მათ აღარც კი ახსოვდათ ცივილიზაციის ის მაღალი დონე, რომელიც შექმნეს და რომელიც დღესაც ანკვირებს მნახველს. დამერმია დაგვიფაროს, მაგრამ ერთ დროს მსჭედარე, ინდუსტრიული ქალაქის დღევანდელი ყოფა ინდიელთა მიტოვებულ ქალაქებს მაგონებს თუმცა, ძველი ინერცია მაინც მოქმედებს, მოსახლეობის უმეტესობა არ ტოვებს ქალაქს და მეწერილმანებით ირჩენს თავს ეინც ადრე ფული იშოვო, ახლაც შოულობს, რადგან ჭიათურის დარჩენილ სიმდიდრეს მიდგომია და ნახევრად ლეგალური, თუ

ჭიათურელთა ფოლკლორიდან ექვსი ეიცე-მერი ჰყავს, რომლებიც ინფრასტრუქტურის სხვადასხვა დარგებს მეთაურობენ. როგორც ბატონი დავითი ამბობს, სანამ თავის შემუშავებულ გეგმას ჭიათურის აღორძინების შესახებ თავს არ დააღვამს, არსად წამსვლელი არაა. "თანამოქალაქეების თვალში შეხედვა არ უნდა მრცხვენოდეს და მამის საფლავზე უნდა მიმსვლებოდეს". - მითხრა მან. ქალაქის განვითარების გეგმა მან ედუარდ შევარდნაძეს წარუდგინა და პრეზიდენტისგან მოწონება დაიმსახურა. გეგმაში მითითებულია, თუ როგორ უნდა მოხდეს ჭიათურის განახლების რესტრუქტურირება და დაწვრილებითაა მიმოხილული ჭიათურის რაიონში არსებული სხვა სიმძლავრეები, დაწვრილი ბაზალტისა და მარმარილოს საბადოებიდან, დამთავრებული ჩაისა და მეცხოველეობა-მეფრინველეობის განვითარებით. ქალაქის მერი ფიქრობს, რომ საღიეთის სილა შეიძლება ადგილზე დამუშავდეს და იქვე აშენდეს მინის ქარხ-

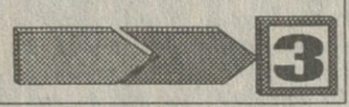

შენ პირუბჭვი ხარ და მე შეტყუველი - ეშენათებს ბამბუქელი ბლუზს...

სიღნაღის რაიონში გამოჩნდა გახუთებული "პერანში", რომლის მთავარი რედაქტორი თვით რაიონის გამგებელი ბატონი ვაჟა ცაბუტაშვილია, გამოქვეყნდა მასალა "ერთხელ კიდევ თავისუფლების მონუმენტის შესახებ". წერილი გვერდს უვლის განცხადებას, რომელიც თქვენს გახუთებულ გამოქვეყნდა, რადგან უძღურია მის წინააღმდეგ, მაგრამ არც სამართლიან კრიტიკას სჯერდება ამიტომ გამოსავალს დემოკრატით ცდილობს მაგნიტი ჭორობენო, რომ თავისუფლების მონუმენტზე პენსიები უნდა დაიხარჯოსო, რაც არასწორია. იქვე გესვლიანად ქორქილებს მათზე, ვინც ხუთი წლის წინ დროშებს აფრიალებდნენ. ქორქილებს და დასძენს, თავისუფლება ღომთა ხვედრილო ღომად, როგორც ჩანს, ყოფილი პარტმუშაკი თავის თავს წარმოიდგენს, ვინც დროშებს ვაფრიალებდით, ანუ ერთხელ მობრახაში ვინც ვუჯივით, ჩვენი ხვედრი ისევ მონობა ყოფილა.

მოუხედავად აღნიშნულისა, რაიონში სულ რაღაც ორი თვეა მოქმედებს რადიოსადგურმა "ათლეტიკა" ვერ გაითვალისწინა გამგებლის "ლომობა" და მისი ნებართვის გარეშე გაუშვა ეთერში ბოლბისხეველი გლეხის საუბარი (სხვათაშორის, თვით "ლომიც" ბოლბისხეველია). საუბარი ეხებოდა საყოველთაოდ ცნობილ უკიდურეს გაჭირვებას, შრომის ანაზღაურების გაუცემლობას და სხვ გლეხი გაკვირვებული ჰყვებოდა თვით ბატონ ცაბუტაშვილითან შევედრის შინაარსს რადიოთი გლეხი აცხადებდა: გამგებელმა გეთხრა, თქვენ მონები ხართ, მე კი - ბატონიო. თქვენ უნდა გშოიდეო, მე კი მამდარი უნდა ვიყოო: ახლა ასეთი დროა, ათასი მონა უნდა იყოს და ერთი ბატონიო. გლეხი კითხვას სხვადასხვანაირად ეტროილებოდა თურმე, მაგრამ გამგებლის პოზიცია ბოლომდე ერთგვაროვანი ყოფილა, თურმე მონების შიმშილით დახოცვაც ჩვეულებრივი ამბავი ყოფილა თუკი, ბატონი მამდარი

დღემდე ვერ მივხვდით, რომ ბატონი ცაბუტაშვილი "ლომი" იყო და თავისუფლებაც მხოლოდ მას ეკუთვნოდა.

კახა თარგამაძე: პირ გაგიბოია, რა უნდათ, სახელმწიფო როგ დაგვეძახოს?

საზოგადოებრივი შინაგან საქმეთა მინისტრი
კახა თარგამაძე
და ბაზათ "საპარტიველოს" მთავარი რედაქტორი
ნოქარ ბრიგადაშვილი

ნ.ბ. - ბ-ნო კახა, გამოქვეყნდა სენსაციური განცხადება სოციალ-დემოკრატიული პარტიისა. განცხადების მიხედვით, ტერაქტში ბრალდება მოხსნილი აქვს ჯიოსელიანს და იგორ გიორგაძეს თქვენი კომენტარი ამ განცხადების შესახებ.

ქ.მ. - მე არასერიოზულად მიმანია განცხადებებით ამ თემაზე საუბარი, რომელი პარტიაც არ უნდა აწერდეს მას ხელს სხვათაშორის სოციალ-დემოკრატები აღნიშნავენ იმავე განცხადებაში, თითქოს ჩამოყალიბდა მათ მიერ საგამომიებო ვეგუფი, რომელშიც ჩართული იყვნენ ადმინისტრაციული ორგანოების თანამშრომლები, რომ ისინი სხვადასხვა გზით მოპოვებული ოპორტიუნული მონაცემების საფუძველზე აწვდიდნენ ინფორმაციას პარტიისა და პარტია დარწმუნდა იმაში, თითქოსდა ტერაქტში ჯიოსელიანი და იგორ გიორგაძის მონაწილეობას ადგენი

არ ჰქონია. ამჟამად, ალბათ, პროკურატურა მიიღებს შესაბამის გადაწყვეტილებას ამ განცხადების ავტორებთან დაკავშირებით. კანონით ასეა: ნებისმიერი საკითხი თუკი ცნობილი გახდა ნებისმიერი პიროვნებისათვის დანაშაულებრივი ფაქტების შესახებ, რა ფორმითაც არ უნდა იყოს იგი მისთვის ცნობილი, დამალვისა და დაფარვის შემთხვევაში, საქმე გვაქვს სისხლის სამართ-

გაგრძელება. დასაწყისი იხ. "საქართველო" №30,31,32,33,34,35,36,37,38.

შინ შინ პრინს?

მასწავლებელი სამართლის ინტელექტის მფარველი მშობლიური მშობლიური

ქანა თარგამაძე:

შერ ბაშიბოზი, რა უნდათ, სახელმწიფო როგორ დაგვიშენს?

პირველი გვერდიდან

ლის დანაშაულთან. ამრიგად, მათ უნდა წარადგინონ მათი მონაცემები პროკურატურაში. ეს ერთი...

ნ.ბ. - უკაცრავად, ჩვერთვები. მაშასადამე, თუ სოციალ-დემოკრატიულ პარტიას გააჩნია რაიმე ინფორმაცია, რომელიც თქვენთვის ცნობილი არ არის, ან ვთქვათ, თქვენთვის ცნობილია და თქვენ მალაყთ, ხოლო ეს არ და-მალა სოციალ-დემოკრატიულმა პარტიამ, თუცა, მასალები არ გადმოგცათ თქვენ და საჯაროდ პრესაში გამოაქვეყნა, ასეთ შემთხვევაში სოციალ-დემოკრატიული პარტიის ის ვებუფი, ვინც ამ საქმეს იძიებს, დასასჯელია კანონის მიხედვით?

ქ.მ. - დავაუხსოვოთ ისინი პრესაში აქვეყნებენ არა მასალას, არამედ მშრალ განცხადებას რაკი ამბობენ, რომ გააჩნიათ მასალა შე-საბამისი მტკიცებულებებით და ამას მალაყენ, რა თქმა უნდა, ის ვებუფი დასასჯელია. მე უფრო მეტს გეტყვით, კანონი ითვალისწინებს შედეგს როდესაც პროცესისთვის რაღაც დანაშაულდებრივი ფაქტები არის ცნობილი და პიროვნება ამ ფაქტს მალაყს და ამბობს, ამას ვერ გაეაზრდები. ეს არის სისხლის სა-მართლის დანაშაული, რაც გამოიხატება დანაშაულის დაფარვაში. ეს ერთი, და რაც მთავარია, მე ასეთი გზით მოპოვებული ინფორმაციები რაღაც არასერიოზულად მიჩვენება. აღბათ, სამართლებრივი სახე მიეცე-მა ამ ფაქტს საერთოდ კი, მე მი-ნდა განვიცხადო სრული პასუხის-მგებლობით ტერაქტთან დაკავ-შირებით იმდენად შეზღუდული ვრე მუშაობდა, რომ თუთი მინისტრის მოადგილეებმა და სხვა თანამდებ-ობის პირებმა არ იცოდნენ, რა კეთ-დებოდა და რა მიმართულებით მიდ-იოდა მუშაობა. ასე რომ, მათ რომ აღმინისტრაციული ორგანოების თანამშრომლები ჩართეს ძიებაში და ინფორმაციები მიიღეს, მე მაჭკვებს. საერთოდ, მე ვფიქრობ, ბ-ნო ნო-დარ, რომ ეს განცხადება ჰგავს იმის წინაპირობას, რომ ეილაც პროცესები დაიხსნან პასუხისმგე-ბლობისაგან და ეს იმ დროს, როდეს-საც უკვე მოახლოებულია სასამართ-ლო პროცესი. გარდა ამისა, საქმეს ყურმოკრული ამბებით ვერ დაად-გენ, ეს გამოიცხადდება.

ნ.ბ. - განცხადებაში მრავალმნიშვნელოვნად ისიც წე-როა, რომ პრეზიდენტმა უკვე იცის, თუ სინამდვილეში ვინ მოაწყო ტერაქტი...

ქ.მ. - რა თქმა უნდა, პრეზი-დენტმა იცის ვინ მოაწყო ტერაქტი, მაგრამ სინამდვილე იცის არა განცხადების ავტორთან, არამედ იმათგან, რომლებიც მუშაობდნენ კონკრეტულ საქმეებზე.

ნ.ბ. - ასე რომ, თუ სოციალ-დემოკრატები არ წარმოადგენენ თავიანთ მტკიცებულებებს...

ქ.მ. - და ინფორმაციების მო-ოვების წყაროებს.

ნ.ბ. - თქვენ შეგიძლიათ საქმე აღძრათ მათ წინააღმდეგ?

ქ.მ. - რა თქმა უნდა, პროკუ-რატურამ უნდა აღძრას კიდევ, თუ განცხადების ავტორისთვის ცნო-ბილია დანაშაულდებრივი ფაქტი და არ ამბობენ. ასეთი შემთხვევისათვის კოდექსი ითვალისწინებს სერიოზულ პასუხისმგებლობას.

ნ.ბ. - ისევე სოციალისტებს

უკაცრავად არა სოციალ-დემოკრატებს, მათ მონათესავე სო-ციალისტურ პარტიას პრესაში მე-ორე განცხადებაც გამოქვეყნდა, გავერცხლებული საგანგებოების მიერ. ამ განცხადების მიხედვით ტერაქტის მონაწილეები მომავალ პრეზიდენტად თითქოს გულისხ-მობდნენ იმამინდელი პარლამენ-ტის სპიკერს ეახტანგ გოგუაძეს. ეს ვერსია კი, როგორც განცხა-დების ავტორები გვაცხადებენ, გავე-რცხლებული იქნა იმამინდელი ეიცე-სპიკერის მიერ. გვარს არ წერენ, მაგრამ ისე ხდება, როგორც ერთ მახვილგონიერულ სიუჟეტ-შია - გვარს არ დაეახსებოდნენ, მაგრამ კოლმეურნეობის თავმჯე-დომარეზე ვლადიმერო. მოკლედ, გულისხმობენ ეახტანგ რჩეულიშ-ვილს, რომელსაც, ავტორთა აზრით, სურდა რა გოგუაძის დისკრედი-ტაცია, მისი თანამდებობიდან მოშორება და მისი პოსტის დაკაე-ბა, გავერცხლა ხმა, თითქოს ტერ-ორისტებს გოგუაძე სურდათ პრეზ-იდენტად. ამით განხეთქილების ეაშლი გაავრცა შევარდნაძესა და გოგუაძეს შორის. მაგრამ, როგორც განცხადებაში წერია, კოეზი ნაც-არში ნაუვარდა, ვინაიდან პრეზი-დენტი მას არ ენდო და პარლა-მენტს სხვა თავმჯდომარე მოეე-ლინა. თუ გაქვთ ეს განცხადება წაკითხული?

ქ.მ. - დიახ, ეს განცხადება წაკითხული მაქვს და გაეოცდი კიდევ. ასეთი დასკვნების გაკეთუ-ბა რის საფუძველზე შეიძლება? სხვათაშორის ბ-ნ ვახტანგ გოგუაძის შესახებაც პირველად გავიგე-თითქვინა ის ფოფილიყო მონაწილე რაიმე უკანონო ქმედებისა. პირდა-პირ გაეოცდი, როდესაც გოგუაძეზე ითქვა, ის უნდა ყოფილიყო პრეზი-დენტო. მე, სხვათაშორის, ჩემს წინა საუბრის დროს აღენიშნე, რომ ო-ეგმებოდა გარკვეულ პირებთან, და მათ შორის პარლამენტის წევრებიც კი იყვნენ, აღიანსის საკითხი, მა-გრამ ეახტანგ გოგუაძის სახელი იქ ნახსენები არ ყოფილა. მე ვფიქრობ, გოგუაძე ის კაცი არ არის, რომ ეს საკითხი გაეგდოთ და დაქ-ენებინათ მის წინაშე.

ნ.ბ. - ბატონო ეახტანგ ტერ-ორისტებთან, ცხადია, საქმეს არ დაიჭერდა. მე გეთანხმებით, რომ გოგუაძე არ არის ის კაცი, რომელ-იც ასე ვთქვათ, ამ გავრცობა-ში" გავერცხლა, მაგრამ ეს ინფორ-მაცია რაღაც ფაქტებს ეყრდნობა. კერძოდ, თქვენ შეიძლება არ გქონ-დათ ამის შესახებ მონაცემები, მაგრამ პირადად გოგუაძისგან ეიცე, როდესაც ტერაქტი მოხდა, ზოგიერთები მართლა ცდილობდ-ნენ მასზე მიეთითებინათ და პრეზ-იდენტის თვალში მისი დისკრედი-ტაცია მოეხდინათ, თითქოსდა ტერაქტის მონაწილეებს მისი პრეზიდენტობა სურდათ. ერთი სო-ტყვით, იმთავითვე იყო ამაზე ლაპარაკი ძალიან ვიწრო წრეში და თუთი გოგუაძისთვისაც ეს ჭორო ცნობილი გახდა. ეს ხმა ხომ საიდ-ანლაც უნდა წამოსულიყო. ამ განცხადებაში კი აი ამ ხმების ავტორია გაშვირული.

ქ.მ. - იცით, სიმართლე გითხრათ, ჭოროების გამავრცელე-ბელზე არ გვიმუშავია. ამ შემთხ-ვევაში ჩვენ უფრო მძიმე დანაშაუ-ლის გახსნაზე ვმუშაობდით.

ნ.ბ. - ბ-ნო კახა, მე ამ საქ-ითის ისევე დაეუბრუნებო. ბუნე-

ბრთა, თქვენ ჭოროებს ვერც აყე-ბით და არც უნდა აყეუთ მაგრამ ამ ერთი შეხედვით არასერიოზულ საკითხზე ეახტანგ გოგუაძეებს ერთი მომენტის გამო. ამ ჭოროებს პიროვნების პოლიტიკური ფიგურის ბედის შეცვლა შეეძლო თუ არ შეცვალა) საღი აზრის არდახ-ვედრის შემთხვევაში.

ქ.მ. - რა ექნა, ბატონო ნო-დარ, რამდენი ჭოროებიც დადის ქალაქში, მათი უკან დევნა და მოქ-ლევა შეუძლებელია...

საერთოდ კი, უნდა მოხდეს განცხადების შემოწმება, იყო თუ არა მართლა ასეთი ჭორო, საიდან მომდინარეობდა ეს ჭორო და შეე-საბამება თუ არა ეს ყველაფერი რეალობას. რაღაც კონკრეტულ მო-ქმედებებზე უნდა იყოს საუბარი, თორემ ზოგადად ჭოროს დევნა, რა თქმა უნდა, არასერიოზული იქნება.

ნ.ბ. - ასე რომ, თქვენ არა გაქვთ განცხადება, მაგრამ თუკი გოგუაძე ოფიციალურად შემოეა განცხადებით, რომ მისი მისამარ-თით მოხდა ცდილისწამება კონკრე-ტული პირის ან პირების მიერ...

ქ.მ. - რა თქმა უნდა, გამო-ძიებული იქნება საქმე.

ნ.ბ. - თუკი მოელოებით ასე განვითარდა, შესაძლებელია, ძალიან მარტივად გადაწყდეს სო-ციალისტური პარტიების ლიდერ-თა, რბილად რომ ვთქვათ, ყურის აწევის პრობლემა.

ქ.მ. - მაგ ლოგიკით კი, ბა-ტონო, შესაძლებელია კოდექსის 65-ე მუხლი (სამშობლოს დაცვა), 70 მუხლი (მანქანებლობა), 73-ე (ანტი-სახელმწიფოოფორი ორგანიზაციების შექმნა და ამ საქმეში აქტიური მონაწილეობა), 78-ე (მანდიტიზმი). ამ მუხლებით გათვალისწინებულ სახელმწიფო დანაშაულის განუცხ-ადებლობაზე ლაპარაკი და დას-ჯადა, აბა, არ იქნება დასჯადი?

ნ.ბ. - ეს განცხადება, მაგრამ არსებობს დამოუკიდებელი ჟურ-ნალისტური ძიება, თუ კაცმა, ვთქ-ვათ, უნდობლობა გამოუცხადა სა-მართლდამცავ ორგანოებს, დამოუკიდებელი დაიწყო ძიება ამა თუ იმ საქმისა და მოიხდა გარკვეუ-ლი მასალა. ასეთ შემთხვევაში დასჯილი რატომ უნდა იყოს?.

ქ.მ. - კი მაგრამ, მოძიებულ მასალას თუ გაასაიდუმლოებს და ფაქტებს, რომელიც იცის, არ გამაჟღავნებს, ეს დანაშაულის და-ფარვად არ ჩაითვლება?

მე ვფიქრობ, ბატონო ნოდარ, რომ სხენებული განცხადება და სხვა წერილები თუ განცხადებები ამ ბოლო ხანებში შემთხვევითი არ არის ხელმწიფოდ აუჭევებენ სა-ზოგადოებას სასამართლოს დაწვე-ბის წინა პროცესში, რათა საზოგა-დოებრივი აზრი შეიქმნას დანა-შაულში ეჭვმიტანილი პირების სასარგებლოდ. ცხადია, არ არის სა-სურველი, რომ საზოგადოება შეც-დომაში შეიყვანონ, მაგრამ ყვე-ლაფერ ამას პროკურატურა დაად-

გენს საქმე კი იმაშია, რომ ამასწი-ნანდელ სასამართლო პროცესზე თე-დიაშილის განცხადებით ბევრი რომ გახდა ცნობილი, მომავალ შაბათს უფრო მეტი გახდება. აღბათ, მთე-ლი საზოგადოებისათვის ცნობილი. მრავალ ფაქტებს, აღიარებებს, ჩვენებებს მტკიცებულებებს რატომ-ღაც უჭრუებენ. მე კი ყოველ სიტყ-ვას აფთიაქარის სასწორზე მიწო-ნინან. ახლა იმაში დამდეს ბრალი, თითქოს თქვენთან საუბარში გან-ეაცხადე. მხედრონი" ციხიდან არ უნდა გამოვიდეს-მეთქი.

მე ვთქვა და ვიმეორებ, არა საერთოდ "მხედრონიზე". არამედ დამნაშავეებზე. თუ მძიმე დამნა-შავეები სასჯელს არ მოიხდიან და გარეთ სასჯელმოუხდელნი გამოე-დენ, ეს იმას ნიშნავს, რომ სახ-ელმწიფო დაქცეულია-მეთქი.

ვერ გამოვიტყა, რა უნდათ ოპო-ნიტებს სახელმწიფო რომ დაგვეც-ქეს?

ნ.ბ. - პატიოსნად გეთანხმე-ბით, რომ არაკორექტული და არასამართლებრივი ამ დეტალთან დაკავშირებით არაფერი თქმულა, აქვე ვისარგებლებ შემთხვევით და გაეასწორებ ერთ შეცდომას, რომელიც ჩვენი საუბრის ხანაწ-ერის გამშვირავმა, რედაქციის ტექნიკურმა მუშაკმა, სამწუხარ-ოდ, არასწორად გადმოიტანა ქალაქზე. წინა ნომერში გამო-ქვეყნებულ ჩვენს დიალოგში აღნიშნული იყო, რომ გოგოტიშ-ვილი დააპატიმრეს კვეზურელის ბინაში.

ქ.მ. - კი, ეგ თქვენი შეც-დომაა, გოგოტიშვილი კვეზურელის ბინაში არ აუყვანიათ მე დავისახ-ელეთ გვარიც და სოფელიც კახ-ეთში. ვის ბინაშიც ის დააკავეს.

ნ.ბ. - ბატონო კახა, წინა საუბარში უკმაყოფილო დავრჩი ერთი კითხვის გამო.

მოვასხენთ, რომ კვეზურელ-მა, როგორც მუშებთან, დააკაეა ბესიკ კვეზურელის (მისი ძმის), ლლონტის და კობერიძის მკე-ლელები, პოლიციის მუშაკები, და რომ მკვლელები გაუშვეს?!

ამ კითხვაზე პასუხი ფაქტო-ბრივად ვერ მივიღე.

ქ.მ. - მე შეეჭვება, რომ დაკავებული მკვლელები ასე გაეშ-ვათ. მართალი გითხრათ, ყველა საქ-მის, და ეს საქმეები ათასობითაა, კურსში არ ვარ და არც შეიძლება ვიყო. ეგ ძველი საქმეებია, რომელ-იც მეგვედრობით დამხვდა. სხ-ვათაშორის, მაგ კითხვას პროკუ-რატურაში გამართული პრესკონფერ-ენციის დროსაც თვითონ პროკუ-რატურამ ვერ გასცა პასუხი.

მე ამ საკითხს თქვენი კითხვის საფუძველზე შევისწავლი და პა-სუხს გავცემთ. საზოგადოებისათვის არაფერი არ უნდა დარჩეს დასაუკვე-ბელი და მიუჩინებელი, მით უფრო, როცა საქმე ასეთ მძიმე საკითხს ეხება.

ბაბრძელება იძნება

ქვემოთ ნაწილში
პრემიუმული
ჩვენი, უმსაქლო

რკინიგზის
დაპარტამენტის
ყოფილი
თავმჯდომარის
გზას გაუყვანა"

ბუშინ, მთავრობის გა-
ფართოებულ სხდომაზე,
საქართველოს პრეზიდენტ-
მა ე.შვეარდნაძემ უკმაყო-
ფილება გამოთქვა ფოთის
მერის ნუგზარ ნადარაიასა
და ფოთის საზღვაო საეჭურო
ნავსადგურის საფროსის
ე.გეგვიძის მუშაობასთან
დაკავშირებით. კერძოდ,
პრეზიდენტმა განაცხადა:
"ფოთი, თავისი ინფრასტრუ-
ქტურით საქართველოს
კარბჭეა, თუცა, მისი გან-
ვითარება სათანადოდ ღონ-
ეზე არ ხდება. მიუხედავად
ნადარაიას ერთგულებისა,
მეგობრობა მეგობრობად,
მაგრამ უნდა ვიფიქროთ
იმაზე, რომ ფოთის ხელმძღ-
ვანელობა უნდა შეიცვა-
ლოს". რაც შეეხება პორ-
ტის მუშაობას,
ე.შვეარდნაძემ აღნიშნა, რომ
"ფოთის საეჭურო ნავსად-
გურში ინიციატივა არ შე-
იმჩნევა".

პრეზიდენტმა სერიოზუ-
ლი პრეტენზიები წაუყენა
ფინანსთა მინისტრს
დ.იაკობიძეს. მისი თქმით,
ფინანსთა მინისტრმა ბევრი
რამ გააკეთა სახელმწიფოს
მშენებლობის საქმეში.
ამასთან, როგორც პრეზი-
დენტმა განაცხადა - "არ
უნდა დაგვაეწიყდეს ის
ტანჯვა-წამება, რაც 1997
წლის ბიუჯეტის კანონ-
პროექტის პარლამენტში
წარდგენასთან იყო დაკავ-
შირებული. იმ დღეებში,
როდესაც იაკობიძე
საქართველოს სჭირდებოდა,
იგი ორი კვირით აშშ-ში იმ-
ყოფებოდა. ჩვენ დავითთან
ერთად უნდა ვიფიქროთ, თუ
როგორ მოვიქცეთ". მისივე
თქმით, პასუხისმგებელი
პირები, მიუხედავად მალა-
ნი კვალიფიკაციისა, მო-
მთხოვნები და კარგი ორ-
განიზატორები უნდა იყვნენ.
"მთელი უბედურება იმაშია,
რომ მუშაობის პერიოდში
ჩვენ ვერყვევით ერთმანეთს და
გვიძინდებდა განშორება.
ამასთან, გვაეწიყდება, რომ
სახელმწიფო ინტერესები
ყველაზე მაღლა უნდა იდგ-
ეს", - განაცხადა
ე.შვეარდნაძემ.

პრეზიდენტმა საზვასმით
აღნიშნა, რომ მთავარი
ამოცანა კორუმპირებული
ჩინოვნიკების მოშორებაა.
"ყოფილი მინისტრთა კაბი-
ნეტის საქმესთან დაკავ-
შირებით გენერალურმა
პროკურორმა წარმოადგინა
მასალათა პაკეტი. მე არ
ვიცი, რა ვუყო მას, რადგან
ის ხალხი, ვინც ჩემი ერთ-
გულეები იყვნენ, შესაძლოა
რკინიგზის დეპარტამენტის
ყოფილი თავმჯდომარის,
რემი ვაშაკიძის გზას
გაუყვანა" - განაცხადა
ე.შვეარდნაძემ. (იფორნდა)

თენგიზ კიჭოვანი: ჯაბას და შვიარდნაძის ეპონათ, როგორ ეროვნულ კალაშს ერთიანად გაანადგურებდნენ, მამრამ...

პირველი გვერდიდან

ჩემს ერთ-ერთ ინტერვიუში რამდენიმე წლის უკან მქონდა ნათქვამი, რომ, თუ ადრე აღმოსავლეთ ქვეყნებიდან იწყებოდა ომები ან პოლიტიკის მართვა, დღეს ეს მილიონად შეიცვალა მსოფლიო სამხედრო დოქტრინებით. ხდება მსოფლიო სფეროების ახალი განაწილება, აქ დასავლეთ ქვეყნების გავლენის სფერო უფრო ფართოვდება აღმოსავლეთ ქვეყნებისაკენ. მე და ჩემი მეგობარი ცხოვრებით ფიქსირებთ ამ საკითხზე ემუშაობდით. რამ გამოიწვია ნატოს გაფართოება აღმოსავლეთ ქვეყნებისკენ და როგორც მოველოდით, თურქეთის მიხედვით, რომ კავკასია გამხდარიყო თურქეთის გავლენის ქვეშ, ეს საკითხი რუსებმა ელცინისა და ქლინტონის შეხვედრისას პირიდან გამოაცხადეს თურქებს. ელცინმა გარკვევით თქვა შეხვედრის შემდეგ, რომ რუსეთის გავლენის სფეროში შემოდიან ყოფილი საბჭოთა კავშირის ქვეყნები. ამით ყველას აგრძნობინა, რომ იგი არაფერს დაუთმობს ამ გავლენის სფეროს და ამიტომ იყო, ანკარასა და ვაშინგტონს შორის გაიზიარა შავმა კატამ. თურქები განაწილებულნი დარჩნენ ვაშინგტონის კაბიტულანტურ პოლიტიკისადმი კავკასიისადმი მიმართულებას. ეს ჩვენი საგარეო პოლიტიკა მოექცა ჩიხში. დარჩა კომპანია გარეშე, შევარდნაძემ ახლა საით აიღოს მიმართულება აღარ იცის, იმიტომ, რომ, როცა იგი შეხვდა ელცინს, მისი პოლიტიკური მდგომარეობა საკმაოდ უმწიფოდ გამოერუბოდა. ვერც ვაჟა ლორთქიფანიძის დასწრებამ ამ შეხვედრაზე

ელვარდნას ხასიათი ვერ გამოუსწორა. ჩემის აზრით, ელცინმა პირდაპირ დაუსვა საკითხი შევარდნაძეს და შესთავაზა ბელორუსის ვარიანტი. ეს ის ვარიანტია, რისთვისაც შევარდნაძე ჩამოსულია საქართველოში. ასრულებს იმ მიზნის რაც დაავალეს რუსებმა პირველი ეტაპი შევარდნაძემ შეასრულა, აფხაზეთი ჩაბარა და CHF-ში შევიდა. ახლა იწყება მეორე ვარიანტი: საქართველოს ინტეგრირება რუსეთის სფეროში და არ ფორმით უნდა მიიღოს შევარდნაძემ ამას სუვერენიტეტს? რასაკვირველია, ხალხი დაამშობს ბოლომდე. დააშინოს და იძულებული გახადოს მოსახლეობა, რომ წავიდნენ ყველაფერზე, ოღონდ ცოცხლები დარჩნენ. ვინც გაასწრო საქართველოდან, ის ბედნიერია დღეს თითონ შევარდნაძემ მიხედა თავეს კორუპციონერულ მთავრობას, რომლებმაც მთლიანად გაიანჭილეს საქართველოს სიმდიდრე. ეს არის მაგის ნათესაური კლანი, რომელიც ფაქტობრივად ეკონომიკურად მართავდა საქართველოს და ეს ეთომ არ იცის ბარამ იქმ? ვინ ვის უკან დგას, დღეს პატარა ბავშვმაც იცის, რომ შევარდნაძის კლანი სკდება სიმდიდრით და დაბარჩენი მოსახლეობა მშვიდია. მე რასაც ვწერ, ამაზე ვაგებ პასუხს. ეხლა ცოტა გადახვევა მომიწია, მაგრამ ყველაფერი ეს არის ერთი მეთრევე გადაბნეული, ეს ის პოლიტიკაა, რაც შევარდნაძემ ჩამოსვლისთანავე ბანკები გაკადა და ის ჩადო, საკუთარი ხალხის დამინება კუჭის მეშვეობით. აქ ძველმა კომუნისტურმა მეთოდმა იმუშავა და მიიღწია კიდევაც გარკვეულ მიზანს. ეს შევარდნაძის ეკონომიკურ

მხარეს რეალურ არაერთი გამართლება არ აქვს და არაერთი გამოცოცხლება არ იგრძნობა პირიქით, შევარდნაძემ ის შექმნა, რომ დოლარი გააფასურა ლართან მიმართებაში, რაც ჩვენი მეგობრების წყნა დაიმსახურა. ეს ხდება ყველაფერი ძალდატანებით და პოლიტიკური რეჟიმით, რათა ქვეყანაში ინფლაცია არ მოხდეს დღეს ხალხის ეკონომიკა და ქვეყანას იმდენი ვალი დაუგროვდა, რომ მისი გადახდელი საქართველო კარგი ხანი ვერ იქნება. აქაც მას თავისი ნათესაური კლანი ყავს შერეული, რომლებიც აკონტროლებენ ინვესტიციებს. საბეიშვილი მაგ საქმეს შევიწრო. მე ამას მოკლედ იმიტომ ვწერ, რომ დღეს ჩვენი მოსახლეობისთვის გასაგებია იყო, საით წავიყვანა შევარდნაძის პოლიტიკამ. დეკარული მიწები, მშვიტი მოსახლეობა, ამას მივადრევეთ 5 წლის განმავლობაში. ხელა კიდევ უარესი გველის, დანაპირებს უეჭველად შეუსრულებს ელცინს მერე რა ექნათ, რაღა გერჩება. თუ ჩვენ წინააღმდეგობა არ გაუწიეთ, ან ხმა არ ამოვიღეთ, ყველაზე დიდი საშიშროება წინ გვაქვს იმის დროც არ გერჩება, რომ ვარკეთილთა ერთმანეთში ურთიერთობა, ხომ ატყობთ ამ კაცს როგორ ეშინია სიმართლის, როგორ ეშინია მიტნებების რა ხრიკებს არ ხმარობს, რომ მას სიმართლე არ უთხრან ქუჩიდან, გაზოთიდან. აქ ტელევიზიაზე ლაპარაკი უნდებოდა, მე კი ვიბახი, რომ შევარდნაძე შეასრულებს რუსეთის დავალებას და აქედან გაუჩინარდება. თავის ნაეთობის საქმე ჩააწყო, აქ კახახისტანის ნათობზეც ელაპარაკებ, ბაქოს ნა-

თობი საქართველოზე არ გაივლის და ვინც ამას იძახის, ის მატყურა და ხალხს ატყუებს ვერც ალიევი და ვერც კუჩმა ამ საკითხს ვერ გადაწყვიტავენ რუსეთის გარეშე, ან რა აზრი აქვს, რუსეთზე გავლით უფრო ახლოა ბაქოს ნათობი უკრაინასთან. მოკლედ, ისე გამოდის, რაც მე შევარდნაძემ პარლამენტის ერთ-ერთ სხდომაზე ვუთხარი. შენი სახეობის ხსენებაზე საქართველოში, ბატონო ელვარდ, შეიძლება ჩაგხადონ და გიხმარონ-მეთქი. დღეს ეს დღე დადგა. ელვარდის ხსენებაზე შეიძლება მოსახლეობამ ჩაქოლოს მერე მე მომდგებიან ხოლმე და მეუბნებიან, შენი ჩამოყვანილი არ არის? მე ჯაბასკენ მოუთხოვე, ჯაბამ თავის მახრობელი ჩამოყვანა. ჯაბას და შევარდნაძეს ეგონათ, რომ ეროვნულ ძალებს ერთიანად გაანადგურებდნენ, მაგრამ შევარდნაძემ ჯერ ჯაბა მოსო და პოლიციური რეჟიმით საკუთარი ხალხის მოსობა უნდა. როგორც ამას წინათ გავდმოხივებდი ფანჯრიდან და დაინახა ლტოლვილები, გაიკვირვა, ესენი კიდევ ცოცხლები არიანო. როგორც ვწერდი ადრე მან დააპირისპირა ლტოლვილები და თბილისელები, მაგის მეთოდით ხდება ყველაფერი, მოსახლეობა თავის საკუთარ სამშობლოში ლტოლვილები გახდა. მარტო აფხაზეთი არა ქართველებიც 35 ათასი ქართველი ახლა ჯავახეთიდან გაგვირჩნდება ლტოლვილები სულ ცოტა ხანში. სომხები ჯავახეთს წაიღებენ შევარდნაძის ხელში. გამოფხიზლდით ჩემო მეგობრებო, ნუ გმინათ, ნუ გეშინიათ, თორემ საქართველო აღარ იარსებებს შევარდნაძის ხელში.

«საქართველო»-ში ღარიბაშვილის მემორანდი შეიქმნა

მთავრობის სხდომაზე საქართველოს პრეზიდენტმა შევარდნაძემ განაცხადა, რომ გარკვეული ძალები, როგორც ქვეყნის შიგნით, ისე მის ფარგლებს გარეთ, იმედოვნებენ, რომ ამა თუ იმ რაიონში დესტაბილიზაციით საქართველოს დააჩოქებენ. მე წავიკითხე ერთ-ერთი ქართველი პოლიტიკოსის განცხადება, რომელიც ეყრდნობა რა ჩემი და პეიდარ ალიევის მეგობრობას, აზერბაიჯანისაგან საინგილოს დაბრუნებას თხოვლობს და არ სურს იმაზე ფიქრი, თუ რა შედეგები შეიძლება ამას მოჰყვეს. მე არაფერს მივცემ ცეცხლთან თამაშის უფლებას და ამ ხალხმა პირველად როგორი სამშობლოზე უნდა იფიქროს, შემდეგ კი თავიანთ ამბიციებზე. (იფრინდა)

ღარიბაშვილი უნარდ მუხარამაძის პოზიცი

2-3 მარტის დაგეგმილი საქართველოს პრეზიდენტის ელვარდ შევარდნაძის ოფიციალური ვიზიტი სომხეთში, როგორც BGI-ის კორესპონდენტს დსთ-ს ქვეყნების საკითხთა ბიუროს ხელმძღვანელმა თემურ მოსიაშვილმა აცნობა, ხელმოწერილი იქნება რიგი ორმხრივი დოკუმენტებისა და განხილდება ქართულ-სომხური თანამშრომლობის საკითხები.

შენ კორუპციონერი ხარ და მე კორუპციონერი ვარ... - კორუპციონერს კორუპციონერი გლუხს...

პირველი გვერდიდან

იქნებოდა. კაცმა რომ თქვას, რასაც რაიონის ხელმძღვანელობა აკეთებს საკუთარი კრიტიკისათვის უნებურად და არა თვითკრიტიკით, ეს გადაცემა იმასთან არაფეროდ არ არის. მაგალითად, რაიონში პროკლამაციები გაავრცელეს, შემდეგ გამგებლის ფაბის გაზუსტვით გამოქვეყნეს, სადაც რაიონის მოსახლეობას და პენსიონერებს გულგრილად უხსნიდნენ, გაგებით მოკიდებდნენ ხუთი თვის მანძილზე ხელფასების და პენსიების გაუცემლობას. პირდებოდნენ, მაღელ დეინოს გაყვირით და დაჯივრებთ ხელფასებს და პენსიებს.

დეინოს როდის გააყვიდნენ, ზუსტად არ ჩანდა მიმართვაში, ამიტომ ავმა ენებმა და ჭორობებმა ხმა გააფრცხლეს - ჯერ ბატონ გამგებლის სადღეგრძელოები არ შემოიღე, როცა სადღეგრძელოები შემოაკლდება და ქვეყნის ხასიათიც დაუკარგება, დარჩენილ დეინოს რას უხამს? გაყვირის და შიმშილით დაოსებულ ხალხსაც ეშველებათ, ეს კი, ღმერთმა უწყის, როდის იქნება.

ჩვენ თუ გვეკითხათ, მიმართვა უფრო სამარცხენოა რაიონის გამგებლისათვის, ვიდრე უბრალო გლეხთან მისი საუბრის რადიომასალა, მაგრამ ლომი რის ლომია, თუ რახვეც თითონ უნდა, იმაზე არ განსრისობება როგორ გაბედა პატარა რადიო ჩემს დაუკითხავად გადასცა მასალა. პოლიტიკა გააგზავნა თვით ასოციაცია „ათლეტის“ პრეზიდენტის დასაჭერად, ხოლო რადიოსადგურს მაკრატლით

ელექტროსადენები გადაუჭრა. რედაქციის ახალგაზრდა მუშაკებმა ხართვის გენერატორი, მანქანა გაიყვანეს ეთერში და თავიანთი გაჭირვება ამცნეს მსმენელებს. პოლიციით აღკვეთილი უნდა იქნებოდა დასახმარებლად ახლომხალხლო სოფლის მოსახლეობა ერთგულად დაიძრა. იქაურობას გარს შემოერტყნენ და ასე გამოხატეს თანადგომა თავისუფალი ინფორმაციით დამშვიდობა ადამიანებმა.

აღნიშნული ინციდენტის შესწავლა, როგორც ვიცით, თვით ქვეყნის პრეზიდენტის დონეზე ხდება, ამდენად, მოვლენების წინ გასწრება არ ეგების.

ერთი რამ კი უნდა აღინიშნოს, რაიონის გამგებელმა ასოციაცია „ათლეტის“ ფინანსური შემოწმება დაავალა ვისაც ჯერ არს. ეს ნაცადი ხერხია შურისძიების. აბა, რა ეკონათ. მარტო ელსადენების გადაჭრაზე ხომ არ გადაატარებდა მათ.

თითონ რომ არაფერს ჰქმნიან და სახელმწიფოს, ბიუჯეტის თანხებს ანიავებენ, ეს ნორმალურად მიანიხთ, არასახელმწიფო დაწესებულებაზე კი ზრუნავენ, არასწორად არ დახარჯონ თანხები.

დავუბრუნდეთ მონუმენტს. პატივცემული თავისუფლების ღმერთი მონუმენტი გახლავთ დიდი მოცულობის ქანდაკება, რომელიც აუცილებელია ატარებდეს მემორიალურ შინაარსს. იგი იდგება იმ ადგილზე, სადაც საკუთლთაოდ მნიშვნელოვანი ისტორიული მოვლენა გასახსენებელი, ან უდიდესი ისტორიული პიროვნება უკვდავსაყოფი (გამონაკლის შემთხვევაში, ცოცხალი პირის მიმართაც). ყოველ შემთხვევა-

ში, სინამდვილის განსაკუთრებული ბაა სწორედ აუცილებელი მონუმენტისათვის თუ არ ჩათვლით ბატონ ვაჟა ცაბუტაშვილის „ლომობას“, იმ ადგილზე, სადაც მონუმენტის დადგმა გაქვეთ გადაწყვეტილი, სამონუმენტო სხვა არაფერი არ გახლავთ.

სოლომონ დოდაშვილის სამშობლოში მისი ქანდაკება საესებით საკმარისია თავისუფლების უკვდავსაყოფად.

თქვენ კი მანქანა იმუქრებით, მონუმენტის აღმართვა გადაწყვეტილია ბატონ ვაჟა ცაბუტაშვილის საცხოვრებელი ბინის პირდაპირ. მონუმენტის აღმართვა სირცხვილი და არა სარკმლია. მონუმენტი უმშვენიერესია შორიდან და უმანინჯესი ახლოდან, მაგრამ თავისუფლება რადგან ღმერთი ხვედრია, მისი მონუმენტიც ხომ ღმერთისაა ჩვენ. უბრალო დროში მორიყილდება, რა გაგვეტება.

ერთს კი აუცილებლად გთხოვთ, რადგან მტკიცედ გაქვეთ გადაწყვეტილი ამ გაჭირვების დროში ასოციაციის დოდაშვილის დახარჯვა და მონუმენტის აღმართვა იქნება, სწორედ დღევანდელი მნიშვნელოვანი ისტორიული მოვლენა უკვდავსაყოფად მონუმენტში. ხომ არსად გაგონიდა და არასდროს მოხდარა, თავისუფალი აზრის წინააღმდეგ მაკრატლით მებრძოლი ლომი? ენახოს თქვენს, ამიტომ, რომ გაამართლოთ მონუმენტის აუცილებლობა. კარგი იქნებოდა, თუ დიდ ქანდაკებაში, პიროვნების სახე ექნება ბატონ ვაჟა ცაბუტაშვილს თუ ღმერთს, იგი უკვდავსაყოფად მონუმენტურ მაკრატლით ერთად.

ბიზნესი „ნაკურთხი“ წყლით...

მრისტიანულ ეკლესიას მრავალი გაჭირვება უნახავს, მაგრამ გაჭირვებიდან თავის დაღწევის ორიგინალური გზების მონახვის უნარით მრავალჯერ გააუოცებია თანამედროვენი. თუნდაც ინდულგენციების გაყიდვის კლასიკური მაგალითი რად ღირს. არც ახლა სხედან წმინდა მამები გულხელდაკრეფილნი, ილოცებენ ჩაფლულნი. ისინიც ეძებენ ახალ-ახალ გზებს ბიზნესის რთულ ლაბირინტებში და საკმაოდ წარმატებითაც აკურ ჩვენს მაგიდას ამშვენებს ორიგინალური ფორმის ბოთლი, წარწერით „Ключевая вода из источника“. მინაწერი გვამცნობს, რომ ეს წმინდა წყალი ჩამოსხმულია მისი უწმინდესობის, მოსკოვისა და სრულიად რუსეთის უწმინდესი პატრიარქის ალექსი II-ის ლოცვა-კურთხევით. იმეცხეობის მონუმენტში. ხომ არსად გაგონიდა და არასდროს მოხდარა, თავისუფალი აზრის წინააღმდეგ მაკრატლით მებრძოლი ლომი? ენახოს თქვენს, ამიტომ, რომ გაამართლოთ მონუმენტის აუცილებლობა. კარგი იქნებოდა, თუ დიდ ქანდაკებაში, პიროვნების სახე ექნება ბატონ ვაჟა ცაბუტაშვილს თუ ღმერთს, იგი უკვდავსაყოფად მონუმენტურ მაკრატლით ერთად.

ეპისკოპოსის პირადი ბეჭედი მტყუვებდნენ. გამოდის, რომ წყალი ნაკურთხია. რა ღირს? - 70 თეთრი (ლარის კურსის მიხედვით). ძვირი არ არის! საერთო „დათბილები“ ტენდენცია არც საეკლესიო მამებისთვის ყოფილა უცხო და არც თავისი ამერიკელი ძმები დაივიწყებიათ, ისე ლამაზად ჩახუტებია ეტიკეტზე ამერიკული დროშა რუსულს.

ბოროტი ენები ამბობენ, რომ რუსეთის საპატრიარქოს გონებრივი სასწაულების აპოთეოზი ჯერ არ დამდგარა. გვემაშია ნაკურთხი არყის, ოპიუმის ნაყენის და სხვა „მაცოცხლებელი“ სითხეების გაწმინდავება-გაყიდვა. მშვიდად იყავით, მიღებული შემოსავალი რუსული მართლმადიდებლური ეკლესია-მონასტრების ადგილას მოხმარდება, რაშიც ამ წყლის „ეტიკეტზე“ დატანილი მარწმუნებელი ტექსტის მიხედვით უნდა ვიყოთ დარწმუნებულნი.

ჰოდა, ეუსურეთო რუსეთის ღირს მამებს აღმშენებლობა და წინსვლა ეს-ღენენ „როთელ“ და „ეკლესიან“ გზაზე...

კოლეჯი

ორი პროფესორი სამსჯავროს წინაშე

ვახტანგ პროზორიძე

რა მნიშვნელობით დამკვიდრდა ტერმინი იდეოლოგია ფილოსოფიასა და მეცნიერებაში?

როგორ ესმოდა ანტუან დე სანტა-ბრუნო ტრასის იდეოლოგია? მისი აზრით, იდეოლოგია არის განსაკუთრებული მეცნიერება იდეების შესახებ ანუ მოძღვრება იმის შესახებ, თუ გრძობადი წარმოდგენებიდან როგორ წარმოიქმნება იდეები, როგორ ხდება მათი შეერთება და ჩამოყალიბება სისტემად, როგორია მათი ფუნქციონირების კანონზომიერებანი. ფრანგი მოაზროვნე თვლის, რომ იდეოლოგია ისეთივე ბუნებრივი მეცნიერებაა, როგორც ზოოლოგია და, რომ მას სინთეზის ისეთივე ხარისხი აქვს, როგორც მათემატიკას.

იდეოლოგია ზოგადი მეცნიერებაა, რომელიც თავის თავში მოიცავს გრამატიკას და ლოგიკას. იგი უნდა იყოს ფუნდამენტური ფილოსოფიური მეცნიერება, რომელზეც დაფუძნდება არა მარტო სხვა მეცნიერებანი, არამედ ადამიანის პრაქტიკული საქმიანობაც.

ანტუან დე სანტა-ბრუნოს განხრახება, რომ იდეოლოგია დაემკვიდრებინა როგორც მეცნიერება იდეების შესახებ, განუხორციელებელი და იმთავითვე განწირული იყო. რატომ? იმიტომ, რომ იდეების წარმოქმნისა და ფუნქციონირების კანონზომიერებებს სხვადასხვა კუთხით შეისწავლის ისეთი დისციპლინები, როგორც: მეცნიერების მეთოდოლოგია, ლოგიკა და ფსიქოლოგია. ფილოსოფიაში მას შეისწავლის შემეცნების თეორია ანუ გნოსოლოგია. ამ დისციპლინათა გეგმით ახალი, განსაკუთრებული მეცნიერების დაფუძნება, რომელიც იმავე ამოცანას შეასრულებდა, უაზრო და აბსურდული იყო. იგი არც განხორციელებულა და ვერც განხორციელდებოდა. ამის სანაცვლოდ ტერმინმა „იდეოლოგია“ შეიძინა სულ სხვა მნიშვნელობა და ისე დამკვიდრდა აზროვნების სისტემაში. კერძოდ, იგი გაგებული იქნა, როგორც იდეათა სისტემა საზოგადოებისა და სახელმწიფოს, მათი განვითარების პერსპექტივებისა და მომავლის შესახებ.

ოპონენტი შემოგვედგება: კი, მაგრამ ტერმინი „იდეოლოგია“, ძველბერძნული სიტყვების ბაზაზე ითარგმნება, როგორც „იდეათმცოდნეობა“. რასაკვირველია, ეს ასეა და ამაზე არაფერი დაეობს. მაგრამ ერთი სიტყვის ეტიმოლოგიური მნიშვნელობა და სულ სხვა ის მნიშვნელობაა, რომელსაც იგი შემდგომ იძენს და ხმარებაში მკვიდრდება. მაგალითად, სიტყვა „გეომეტრია“ ძველბერძნული წარმომავლობისაა და ნიშნავს მიწისზომლობას. ამის გამო დღეს სერიოზულად არაფერი დაიწვეს მტკიცებას, რომ გეომეტრია არის მეცნიერება მიწისზომლობის შესახებ.

გაგრძელება. დასაწყისი იხ. „საქართველო“, №38.

ხალხის კოლექტიური აზროვნების შესახებ

ოპონენტი დაუნიებით ამტკიცებს, რომ არსებობს ხალხის კოლექტიური აზროვნება და არ არსებობს წმინდა ინდივიდუალური აზროვნება. მაგრამ იგი არ განმარტავს არც ხალხის ცნებას და არც აზროვნების ცნებას, ამიტომ გაუგებარი რჩება, თუ რას ნიშნავს ხალხის კოლექტიური აზროვნება.

ხალხის ცნება მრავალი მნიშვნელობით იხმარება. ხალხი, როგორც ისტორიულად ჩამოყალიბებული ერთობა; ხალხი, როგორც ქვეყნის მოსახლეობა; ხალხი, როგორც მშრომელი მასები; ხალხი, როგორც სოციალოგიური კატეგორია; ხალხი, როგორც ამომრჩეველთა ერთობლიობა. დასასრულ, სიტყვა „ხალხი“ მოიხმარება ყოველდღიურ მეტყველებაში. იგი აღნიშნავს ადამიანთა ჯგუფს. მაგალითად, ვამბობთ: „ხალხი მიტინგებზე დადის“; „ხალხი კინოთეატრებში არ დადის“; „არსებობს ბრძენი ხალხი“; „არსებობს კეთილი ხალხი“ და ა.შ. ამგვარ სიტყვაციებში სიტყვა „ხალხი“ იხმარება არაპირდაპირი, გადატანითი, ფიგურალური მნიშვნელობით. იგი ყოველდღიური მეტყველების სიტყვაა და არა მეცნიერული ცნება.

იგივე ითქმის აზროვნების შესახებაც. განასხვავებენ აზროვნების რამდენიმე სახეს - წარმოდგენებით აზროვნებას, ხატოვან აზროვნებას და ცნებებით აზროვნებას. პირველს ემყარება აზროვნება ყოველდღიური ცნობიერების დონეზე; მეორეს ემყარება ხელოვნება. იგი მხატვრული სახეებით აზროვნებაა. მესამეს ემყარება მეცნიერება. მეცნიერული აზროვნება ცნებებით აზროვნებაა.

ოპონენტი არ აზუსტებს, თუ რა აზრით მოიხმარს იგი აღნიშნულ ცნებებს. მაგრამ მისი ბუკობის ანალიზი გვიჩვენებს, რომ იგი მათ იყენებს ყოველდღიური მეტყველების დონეზე. ამის გამო იგი არ განსაზღვრავს ცნებებს და თავისი აზრის დამტკიცებას ცდილობს მხოლოდ მაგალითების მოშვებით. მეც იძულებული ვარ, გაუანალიზო მის მიერ მოტანილი მაგალითები.

ოპონენტი გაოცებით სეამს კითხვას: „ნუთუ ფილოსოფოსს, პროფესორს იმის ახსნა უნდა სჭირდებოდა, რომ არსებობს უთვალავი ფორმა ხალხის კოლექტიური აზროვნებისა?“ და რომ არ დაგეტოვოს უმეცრებაში, იგი დიდსულოვნად გვიხსნის და მოაქვს სათანადო მაგალითები. ისე უმჯობესი იქნებოდა, რომ მას ეს აეხსნა ცნებების და არა მაგალითების დონეზე. მაგრამ რას ვიზამთ, იგი ცნებებით საერთოდ არ აზროვნებს.

მაბაღიოთი პირველი: „თვით მისი დარგი ფილოსოფია ერთ მთლიან პროცესს არ წარმოადგენს აზროვნებისა თაღუსიდან და უფრო ძველი მოაზროვნებიდან ეიღრე დღემდე?“ - სეამს კითხვას ოპონენტი.

ძველბერძნული ფილოსოფია შექმნის მოაზროვნებმა (ინდივიდებმა და არა ხალხმა) - თაღუსმა, კერაკლიტემ, დემოკრიტემ, სოკრატემ, პლატონმა, არისტოტელემ, ეპიკურემ და ა.შ. რა თქმა უნდა, ყველას ევრ ჩამოეთვლით როდესაც დასახელებული

ბული მოაზროვნები ფილოსოფოსობდნენ და ფილოსოფიას ქნიდნენ, ამ დროს ბერძენი ხალხის უმრავლესობა სხვა საქმეებით იყო დაკავებული: ზოგი მიწას ამუშავებდა, ზოგი ხელოსნობას მისდევდა, ზოგი ეაჭრობდა, ზოგი ომობდა და ზოგიც საერთოდ არაფერი სასარგებლო საქმეს არ აკეთებდა. მათ ფილოსოფია არც იცოდნენ და არც აინტერესებდათ. საინტერესოა, როგორ უნდა მიეღოთ მათ მონაწილეობა ფილოსოფიის შექმნაში?

მაბაღიოთი მემორა: „ანდა რატომ იკრიბება ხალხი მიტინგებზე, თათბირებზე, კონფერენციებზე, თუ კოლექტიურად აზროვნება, განსჯა შეუძლებელია?“ - გაოცებულია ოპონენტი.

ჯერ ერთი, მიტინგებზე, თათბირებზე და კონფერენციებზე იკრიბება არა ხალხი, არამედ ადამიანთა ჯგუფი. მეორე, მიტინგებზე ადამიანები არ იკრიბებიან ერთი მიზნით: ნაწილი მოდის ეიღაციის მხარდასაჭერად, ნაწილი ეიღაციის საღანღად, ნაწილი ცნობისმოყვარობის გამო, ნაწილი გასართობად, ნაწილი სრულიად შემთხვევით. მიტინგზე თუ ადგილი აქვს რაიმე აზროვნებას, ეს ხდება დიპლომატიის, წამოძახილების, ემოციების, ტაშისკერის, სტეგუნის დონეზე. ნუთუ ესაა ხალხის კოლექტიური აზროვნების ნიმუში?

მესამე, თათბირებსა და კონფერენციებზე ადამიანები იკრიბებიან არა იმისათვის, რომ კოლექტიურად იაზროვნონ, არამედ იმისათვის, რომ გამოთქვან თავიანთი ინდივიდუალური მოაზრებანი, ოღონდ კოლექტიური წინაშე. კოლექტიურის თანდასწრებით აზროვნება არ არის კოლექტიური აზროვნება.

მაბაღიოთი მესამე: „პროფესორმა არ იცის, რომ სწორედ წმინდა ინდივიდუალური აზროვნება არ არსებობს ნებისმიერი ნორმალური ადამიანის ნააზრევი ემყარება და თავისთავში გულისხმობს სხვათა ნააზრევის ერქმიანი შეილის მიხედვით ყველა ადამიანი დამოუკიდებლად აღმოაჩენს, რომ ორჯერ ორი ოთხია, რომ დედამიწა ბრუნავს მზის გარშემო და არა პირიქით და ა.შ.“ - წერს ოპონენტი.

ის, რომ აზროვნება ინდივიდუალური და არა კოლექტიური პროცესია, ამას ამტკიცებს არა ერქმიანი შეილი, არამედ მეცნიერება, კერძოდ, ფიზიოლოგია და ფსიქოლოგია. აზროვნების ინდივიდი, სანამ ცოცხალია, მის სიკვდილთან ერთად მისი აზროვნებაც მთავრდება. ის, რომ არისტოტელე პლატონის ნააზრევის ყურდნობოდა, იმას კი არ ნიშნავს, რომ პლატონი და არისტოტელე კოლექტიურად აზროვნებდნენ.

მე ვამტკიცებ არა იმას, რომ ყოველი ადამიანი დამოუკიდებლად აღმოაჩენს ყველა ჭეშმარიტებას, არამედ შემდეგ: ყოველი ჭეშმარიტების აღმოჩენას თავისი ინდივიდუალური აგტორი ჰყავს. ორჯერ ორი რომ ოთხია, ან დედამიწა რომ ბრუნავს მზის გარშემო - პირველად რომელიღაც ინდივიდებმა აღმოაჩინეს შემდეგ მათ სხვებმ სწავლობდნენ და იმეორებდნენ. ხელოსნობის თაღის გამოგონებულ ინდივიდი ჰყავს და მისი ხელმეორედ გამოგონება აღარაა საჭირო.

გაგრძელება იქნება

აფხაზთა ალიდასტანე მამოზრობას აბრძალავს

მაიკოვს ეწვია აფხაზეთის დელეგაცია, რომელსაც ხელმძღვანელობდა აფხაზეთის სრულუფლებიანი წარმომადგენელი ჩრილოკავასის რესპუბლიკებში ენვერ კაპბა. დაგვიმდია ტექნიკური შეთანხმების ხელმოწერა ალიდასა და აფხაზეთს შორის. (იხ. ჯი ა)

ინილაჰე კანონაროვს

საბანტოს კორესპონდენტის ცნობით, გუშინ პარლამენტში გამართულ ადამიანის უფლებათა დაცვისა და ეროვნულ უმცირესობათა კომიტეტის საკომიტეტო მოსმენაზე განიხილეს კანონპროექტი „შეკრებისა და მანიფესტაციების შესახებ“. შენიშვნები წარმოადგინეს სახალხო ფრაქციის წევრმა თ. შარმანაშვილმა, პარლამენტის ექსპერტმა ვხმალაძემ, პარლამართა უფლებების დაცვის ქვეკომიტეტის თავრემ ე. თუფლორამემ და სხვებმა. შენიშვნები შეეხებოდა საზოგადოებრივი თავშეყრის გათავალისწინებულ ადგილებში მიტინგებისა და შეკრებების ორგანიზატორთა უფლება-მოვალეობებს, მათი რატარების ადგილისა და რატარაციის წესს, სამედიცინო დახმარების უზრუნველყოფას, მომიტინგეთა მხრიდან კანონსაწინააღმდეგო ქმედების შემთხვევაში სამართლდამცავი ორგანოების უფლებებს. ხანგრძლივი მსჯელობის შემდეგ გადაწყდა - საკომიტეტო მოსმენა გაგრძელდეს პარლამენტში 26 აპრილს 2 სთ-ზე, სადა აღმასრულებელი და საკანონმდებლო ორგანოების წარმომადგენლები თავის ვარიანტებს წარმოადგენენ შესაჯერებლად. (იფრინდა)

«შეპანრომ თურქეთის ახალი მესპანსია»

სამართლმცოდნე სოციალ-დემოკრატიული პარტიის პოლიტიკური საბჭო შეშოთეობას გამოთქვამს იმის გამო, რომ ხელისუფლებაში მოკლათუბული კომპრადორული ძალები ამზადებენ ტენდერს საქართველო-თურქეთი რკინიგზის მშენებლობაზე. გუგუმის განხორციელების შემთხვევაში ჩვენი ქვეყანა საბოლოოდ გადაიქცევა თურქეთის უფარგის პროდუქციის გასაღების ბაზრად. პრაქტიკულად გაუქმდება ბათუმისა და ფოთის პორტები, მაგრამ ევრაზიის დერეფანი სამხრეთისაკენ გადაუხვევს და თურქეთის პორტებზე გაიფლის, დაიწყება თურქეთის მასიური შემოსახლება, - ნათქვამია პარტიის მიერ დღეს გაერცვლებულ განცხადებაში. განცხადების ავტორთა აზრით, რკინიგზა ის იარაღია, რომელიც დააქარებს საქართველოს უომრად გათურქებას. სოციალ-დემოკრატები თხოვნით მიმართავენ პრეზიდენტს, დაინტერესდეს აღნიშნული საკითხით და სათანადო რეაგირება მოახდინოს. (იფრინდა)

ენერგოსისტემაში შექმნილი სირთულეები

აპრილის თვეში ენერგოსისტემის მართვაში სირთულეები გრძელდება. კერძოდ, თითქმის დაცლილია ენერგოსისტისა და ქინვალქესის წყალსაცავები, ჯამური სიტიერთით 300 მგტ., თბილისში მხოლოდ ორი ბლოკი მუშაობს. საწვავის უქონლობის გამო გარეუბლებში თბილისის თეიე ამის შესახებ სააგენტოს კორესპონდენტისათვის სახელმწიფო კომპანია „საქენერგო“-ს საზოგადოებასთან ურთიერთობის სააგენტოდან გახდა ცნობილი. მდგომარეობა კიდევ უფრო დაამძინა 500 კვ. კვლევტროგადამცემი ხაზის „იმერეთი“-ს გამართვაში. ამასთან, აღსანიშნავია ისიც, რომ წინა წლებთან შედარებით, ელექტროენერჯის გამოშუშავება გაზრდილია და 20,9 მლნ. კვტ.სთ.-ს, ზრდის ტემპით 104 % შეადგენს.

საქართველოს ენერგოსისტემა პარალელურად 49,5 პერცის ფარგლებში მუშაობს. (იფრინდა)

თბილისი ბაიხსნა სპარტაპორის სპარტო პალატის სპარტოპალატის განყოფილება

— ითმზა საგადასახადო სამსახურში დღეს გამართულ შეხვედრაზე. ამის შესახებ სააგენტოს კორესპონდენტს საგადასახადო სამსახურის პრეს-ცენტრში აცნობეს. ორგანიზაციაში გაერთიანებულია საქართველოს ტერიტორიაზე მომუშავე 50-ზე მეტი უცხოელი ბიზნესმენი. მათი ამოცანაა საქართველოში უცხოური ინვესტიციების განსახორციელებლად უკეთესი კლიმატის შექმნა. საერთაშორისო სავაჭრო პალატას 7 ივლისს თბილისში დაგეგმილი აქვს კონფერენციის ჩატარება, რომელიც საქართველოში საგადასახადო რეფორმების საკითხებს მიეძღვნება. შეხვედრაზე საგადასახადო სამსახურის უფროსმა დ. საღარდემ განაცხადა, რომ საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა ხელისშემწყობ პირობებს ქმნის უცხოელი პარტნიორებისათვის. თუმცა, მან ხაზი გაუსვა იმ პრობლემებს, რომლებიც საგადასახადო სისტემაში ჯერ კიდევ მოუგვარებელია. მისივე თქმით, საგადასახადო კოდექსი, რომელსაც პარლამენტი ინილაჟს, მნიშვნელოვანწილად მოაწესრიგებს არსებულ ხარვეზებს. პრობლემათა ოპერატიულად გადაჭრისათვის კი საუაჭრო პალატის იმ წევრებს, რომელთა წლიური შემოსავალიც 100 ათას ლარს აჭარბებს, საერთაშორისო სავაჭრო ფონდის რეკომენდაციით შექმნილ მსხვილ გადახდელთა ინსპექციაში გადასვლა შესთავაზეს. (იფრინდა)

სიბავის თავისუფლების სვედრი ტურქეთისა და სამართლებრივი

ალაშინის პოლიტიკური ცნობიერების და პოლიტიკური საქმიანობის ერთ-ერთი მონაწილეა სახელმწიფო. მისი წარმოშობა განაპირობა ადამიანთა მისწრაფებამ, შეექმნა კეთილდღეობისა და საყოველთაო თანაცხოვრების პირობები. სახელმწიფოს წარმოშობისა და განვითარების ხანგრძლივი ისტორია მის მრავალ ფორმებს იცნობს. ამჟამად ჩვენი მიზანი არ არის სახელმწიფოს ისტორიის და თეორიის პრობლემების განხილვა, იგი უფრო მოკრძალებულია. გესურს კონკრეტული ფაქტების მაგალითზე ვაჩვენოთ სახელმწიფოს, როგორც გარკვეული ხელისშემშლელი ფაქტორის ჩვენება პიროვნების უფლებებისა და თავისუფლების საქმეში. რა თქმა უნდა, არაფერია უარყოფის (გარდა ანარქისტებისა) სახელმწიფოს როლსა და მნიშვნელობას ხალხის, ერის და კონკრეტული ადამიანის ცხოვრებაში, თუმცა ეს არ ნიშნავს იმას, რომ სახელმწიფო აყვანილი იქნას „ღვთაების“ რანგში. მოკლედ, სახელმწიფო უნდა იყოს ადამიანისთვის და არა ადამიანი სახელმწიფოსათვის. ასეთია თანამედროვე განვითარებული მსოფლიოს ძირითადი პოლიტიკური ღირებულებები, რომელსაც საფუძვლად ღრმა ფილოსოფიური და ისტორიული წინამძღვრები აქვს, რისი შეფასებაც ძალზედ მნიშვნელოვანი საქმეა. ჩვენ ამჟამად არ შევუძლებთ ამ საფუძვლების გამოკვლევას და ჩვენებას უბრალოდ ამ ეტაპზე ასეთი მიდევნა ჩავთვალთ აქსიომად, რომელიც განხარებულია კაცობრიობის მოწინავე ნაწილის მიერ და განხარებული უნდა იქნას მათ მიერაც. ვინც აპირებს გაწვევრიანდეს კაცობრიობის მოწინავე ქვეყნებთან, როგორც ჩემთვის ცნობილია, საქართველო და თურქეთიც ცდილობენ ევროპულ და მსოფლიო სტრუქტურებში გაერთიანებას, იმ სტრუქტურებში, რომელთა პოლიტიკის ფილოსოფიის მიერ უზენაეს ღირებულებად აღიარებულია ადამიანი და ყველა სხვა სახელმწიფოებრივი და პოლიტიკური სტრუქტურა მოწოდებული უნდა იყოს ადამიანის სამსახურისათვის.

როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, სახელმწიფო თავისთავად არაა ბოროტება, თუმცა ის იძლევა საშუალებას, სახელმწიფო ხელისუფლებამ თავისი პირადი მიზნების თუ ინტერესების განხორციელებ-

სათვის გამოიყენოს იქნება ისეთი ვითარება, რომელიც სახელს გაუტეხს თვით სახელმწიფოს, როგორც ასეთს თანამედროვე ევროპული პოლიტიკური აზროვნებისათვის სახელმწიფოს ეს „სუსტი“ მხარე გათვალისწინებულია ანუ ისტორიულად ჩამოყალიბებულია სამოქალაქო ინსტიტუტების სახით, ხელისუფლების დანაწილებით და სხვა დემოკრატიული მექანიზმებით მიზნობრივად დაყვანილია სახელმწიფო ჩინოვნიკების თვითნებობა. სხვათაშორის თავისუფლად შეიძლება ითქვას, რომ სახელმწიფოს ნებისმიერი დონის მოხელის თვითნებობის შეზღუდვა არის ერთ-ერთი კრიტერიუმი სამოქალაქო-სამართლებრივ დემოკრატიული სახელმწიფოს იმიჯისათვის. ამ მხრივ როგორც საქართველო, ასევე თურქეთი, როგორც სახელმწიფო, განსაკუთრებით მისი ჩინოვნიკების წყალობით, ვერასვლით ვერ ჩაღვება ევროპული ტიპის სახელმწიფოთა რიგებში. ჩინოვნიკების ანუ „ახირვეზირების“ თვითნებობას ხელს უწყობს მასობრივი ცნობიერება, რომლის მიხედვითაც სახელმწიფო აყვანილია „ღვთაების“ რანგში, რასაც ადასტურებს თანამედროვე თურქულ ენაში არსებული კომპოზიტი „ამა სახელმწიფო“. ამავე ცნობიერების მიხედვით სახელმწიფოს მიმართ გამოიყენება ეპითეტები მამა-მარჩენალი, მფარველ-დამცველი ძალა, ყოფლისშემძლე, ყველაფრის უფლების მქონე და სხვა აღბათ. მკითხველები დამეთანხმებიან, რომ მსგავსი ცნობიერებას აქვს ადგილი საქართველოშიც. ამ ყველაფრით კარგად სარგებლობენ ჩინოვნიკები და სახელმწიფო უზენაესი ინტერესების ნიღბით საკუთარ პირად ზრახვებს ახორციელებენ. და მხოლოდ რიგითი ადამიანების უფლებებს კი არა, არამედ თვით ქვეყანაში არსებულ ელემენტარულ სამართლებრივ ნორმებსაც კი უზეზად არღვევენ.

თუკი თვალს გადავაყვავებთ თურქეთის თავისუფალ პრესას, ენახეთ მრავალისმთქმელ ფაქტებს, სადაც სახელმწიფოს უზენაესი სახელით მრავალი უკანონო ხდება. თუნდაც, 1996 წლის დეკემბრის პრესას გადავალოთ თვალი. ერთი ჩვეულებრივი ავარიის შემდეგ საქმე გატყდა, 1990-იან წლებში თანსუ ჩილდერის ერთპიროვნული მმართველობის პერიოდში სახელმწიფო პოლიტიკის განუყრელ ნაწ-

ილად იქცა ნაციონალური ტერორისტების გადაქცევა ქურთული პარტიის „ფქქ“ და სომხურ „ასადას“ ტერორისტული ორგანიზაციების განადგურებისათვის საქმე ისაა, რომ ის ნაციონალიზმი, რომელიც ხელისუფლება თავის პოლიტიკური ზრახვებისათვის იყენებს, ძალზედ საშიში ძალაა და მათი „საქმეთა-გმობიანი“ (ტერორიზმი და ნარკობიზნისი) ინტერპოლის ყურადღების ცენტრშია. ამ ყველაფერს დამატებული, ხელისუფლების მიერ არასამართლებრივ ნიღბად შექმნილ არაოფიციალურ ე.წ. დამსჯელ რაზმს ხელისუფლება, მისი თუ ოპოზიციონერი მოქალაქეების ფიზიკურად განადგურების საქმეშიც კი იყენებს, ამის შესახებ სერიოზული ეჭვები უკვე არსებობს. ბოლო წლებში თურქეთში ასობით კაცი მოკლულია, მათი უმრავლესობა ე.წ. თურქეთის სახელმწიფოს უზენაესი ეროვნული ინტერესების მოწინააღმდეგედ ითვლებოდა. იქნება შთაბეჭდილება, რომ სახელმწიფო ვგვმავლობიერად ახორციელებს „წმენდის“ პოლიტიკას თავისი ე.წ. „არასამართლებრივი“ მოქალაქეების წინააღმდეგ. ყოველივე ამან თურქეთის საზოგადოების მოაზროვნე ნაწილში ეჭვი გააჩინა სახელმწიფოს მიმართ თურქი ხალხის ცნობიერებაში ხდება მნიშვნელოვანი გარდატეხა. „ამასახელმწიფო“ კარგავს თავის მნიშვნელობას იქცევა თუ არა ის (სახელმწიფო) ადამიანთა ინტერესების დამცველად და მსახურად, ეს მომავლის საქმეა. თურქი ხალხის პოლიტიკური კულტურის დონეზე, მის მენტალიტეტზე დამოკიდებული. სხვათაშორის, თურქეთის მოაზროვნე პოლიტიკოსები შეშფოთებული არიან იმ გარემოებით და გამოთქვამენ ერთბაშად საყურადღებო პროგნოზს, რომ არაოფიციალური ე.წ. დამსჯელი რაზმი ერთ მშვენიერ დღეს პრობლემებს შეუქმნის როგორც ხელისუფლებას, ასევე თვით სახელმწიფოს.

რაც შეეხება თურქეთის დღევანდელ სურათს, საეკონომიკური თანსუ ჩილდერის სწორი გზის პარტიათა კოალიციით ხელისუფლებაში მოყვანის შემდეგ ისლამისტურმა რეჟიმმა-კეთილდღეობის) პარტიამ თავისუფალ პრესაზე ზეწოლის მიზნით შექმნა ახალი კანონ-პროექტი, რომელიც ათასგვარ ანტიდემოკრატიულ შეზღუდვებს ითვალისწინებს მათ შორის ჟურნალისტს ეკრძალება ე.წ. სახელმწიფოს უზე-

ნავის ინტერესებიდან გამომდინარე სახელმწიფოს ნებისმიერი მოხელის საქმიანობის მამხილებელი ფაქტების დაბეჭდვა. თურქეთში არსებული რეჟიმი ღრმა კრიზისის განიცდის პოლიტოლოგთა აზრით, არსებული კრიზისი კულმინაციას მიიღწევს მაშინ, როცა სხვებზედ პროექტს კანონად მიიღებს პარლამენტი. ისეთ პროგნოზებსაც აქვს ადგილი, როგორც არის მოსალოდნელი მორიგი სამხედრო გადატრიალება.

კრიზისის მაუწყებელია თანამედროვე ანტიდემოკრატიული განცხადება იმის თაობაზე, რომ ვინც სახელმწიფოს უზენაესი ინტერესებისათვის ტყვეას გაისერის ან მიიღებს, ყველა გმირია. რაც შეეხება მათი ნაციონალ-ტერორისტობას და ნარკობიზნისმეობას - მეორეხარისხოვანია. ეს განცხადება პრესამ დამანაშავეობის ერთგვარ აღიარებად შეაფასა. ამის გამო ჩილდერი ჟურნალისტებს გააფრის და მათთან შეხვედრისას ერთსა და იმავეს აცხადებს. მე ამავე დროს ვახდებარებ საგარეო-საქმეთა მინისტრი და ძალიან გთხოვთ, ნუ მკითხავენ საშინაო პოლიტიკაზე. პრესის ახალი კანონით თურქეთის ხელისუფლებას სურს შეზღუდოს ე.წ. მეოთხე ხელისუფლება, რომელიც თავისუფლებისა, სამოქალაქო-სამართლებრივი პრინციპების ერთადერთ დამცველად რჩება. თავისუფალი პრესის ხელყოფის ფონი, რაც ახალი კანონით დაიქსირდა, შექმნა თანამედროვე საზოგადოებაში - თურქეთის პრესა შეგნებულად თუ შეუგნებლად ემსახურება საბერძნეთს, სასომხეთს, როგორი მახვილიც თურქულმა პრესამ ზურგში ჩაისვა სახელმწიფოს. ასეთი არ მოსისხლე ქვეყნებს ჯერ არ გაუკეთებიათ. ანალიტიკური გონებისათვის რას ნიშნავს ასეთი განცხადება, გასაგებია. როგორც იტყვიან, კომენტარი ზედმეტია.

რაც შეეხება საქართველოს პრესის და სახელმწიფოს ურთიერთობას ის ჩამოყალიბების პროცესშია. საქართველოს პრესას მოუწევს დიდი ძალისხმევა და დაპირისპირება სახელმწიფო სტრუქტურებთან, რათა გააუქმოს ზეწოლა და გახდეს ჯეშ-მორტივ თავისუფალი. საქართველოს თავისუფალ პრესას არც ისე დიდი ხნის ტრადიციები გააჩნია.

გაგრძელება მე-8 გვ.

გაიხსნა გიორგი ანტონიძის სახელობის კონგრესი

ბუშინ თბილისის შოთა რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო აკადემიური თეატრში გაიხსნა მეორე მსოფლიო დელეგაციური კონგრესი. მისი მიზანია გაამყაროს დელეგაციური მოძრაობის ქარტია და შეიმუშაოს შემდეგი დელეგაციის ჩატარების ფორუმი, რომელიც 1999 წლისთვის დელეგატი არის დაგეგმილი. კონგრესში მონაწილეობის მისაღებად, რომელიც 6 დღე გასტანს, ჩამოვიდა 13 ქვეყნის დელეგაცია და რამდენიმე დელეგაციას კიდევ ელიან. კონგრესის გახსნისას, საერთაშორისო დელეგაციის გენერალურმა მდივანმა ქრისტინა კორშია აღნიშნა ის ფაქტი, რომ საქართველომ, მისთვის ასეთ მძიმე პერიოდში, შესძლო სახსრების გამოყოფა მეორე მსოფლიო დელეგაციური კონგრესისა და ბავშვთა პირველი მსოფლიო დელეგაციის ჩატარებად, რომელიც გუშინ სახელმწიფო ფილარმონიაში გაიხსნა. (მი ჯი აი)

19 თბილისის კულტურის ფაქტი დაფიქსირდა

სამართლებრივ გენერალური პროკურატურის გამოძიების მსვლელობაზე სახელმწიფო მეთაველურების სამმართველოს არასრულწლოვანთა საქმეების განყოფილების უფროსმა ნუგზარ კერესელიძემ BGI-ის კორესპონდენტთან საუბარში განაცხადა, რომ 1995-96 წლებში საქართველოში დაფიქსირებულია მოზარდთა თვითკვლელობის 19 ფაქტი. აქედან, 8 გელონაა. კერესელიძის თქმით, მოზარდებს თვითკვლეობის საკენ უფროსები უბიძგებენ, რომლებიც მათ მათხოვრობას აიძულებენ, ითრევენ სექსუალურ ცხოვრებაში და ბედის ანაბარად ტოვებენ. კერესელიძემ აღნიშნა, რომ ბოლო ორი წლის მანძილზე 67 მოზარდი დაიღუპა ასაფეთქებელი ნივთიერებებითა და ცეცხლსასროლი იარაღით თამაშის შედეგად.

საგამომიჯრო ორგანიზაცია გაამომიჯროს ვადაზი დაარსდა

სამართლებრივ გენერალური პროკურატურის კოლეგიაზე შემდეგი ციფრის მოყვანეს - გასულ წელს, 2465 საქმიდან 807 საქმე ვადის დარღვევით იქნა გამოძიებული. ქვეყნის მოქმედი კანონმდებლობის თანახმად, გამოძიების ვადა 9 თვეს შეადგენს, რის შემდეგაც დაკავებულს ან ბრალდება უნდა წარუყენონ, ან ის უნდა გაანთავისუფლონ. შინაგან საქმეთა სამინისტროს ორგანოებში და პროკურატურაში გამოძიების მსვლელობაზე სახელმწიფო სამმართველოს უფროსის რამაზ ვლენტის თქმით, გამოძიების მსვლელობების გაჭიანურება გამოწვეულია როგორც სუბიექტური, ასევე ობიექტური გარემოებით. ობიექტურ მიზეზად მან დაასახელა რეაქტივების ნაკლებობის გამო ექსპერტის ჩატარებასთან დაკავშირებული სირთულეები. სუბიექტურ მიზეზად დასახელდა ზოგიერთი გამოძიების გულგრილი დამოკიდებულება საკუთარ მოვალეობებისადმი. რამაზ ვლენტის განცხადებით, პროკურატურის ორგანოებში 250 საქმეზე მეტია შეჩერებული იმის გამო, რომ არ იქნა გაკეთებული გვამები. წინასწარ განზრახული მკვლელობის ფაქტებზე 100 საქმე გამოძიება იმ მოტივაციით არის შეჩერებული, რომ დამანაშავეები იძებნებიან. (მი ჯი აი)

ახერხებიან ქართველი ქურდალისტის თვალში

ჩანაწერი პირველი

სამართალშორის სავარაუდოებრივად თავისი ორგანიზაციების საშუალებით დიდ ყურადღებას აქცევს ყოფილ კომუნისტური სივრცის ქვეყნებში მიმდინარე პროცესებს. ბოლო წლებში გამოიკვეთა, რომ დემოკრატიული ქვეყნის მშენებლობისათვის საკმარისი არაა მხოლოდ მრავალპარტიული სისტემები. მთავარია, აქ მცხოვრები ადამიანები განათავსდნენ კომუნისტური დროისთვის დამახასიათებელი ხელისუფლების მიმართ ყრუ აგრესიის, ინერტულობის და ცხოველური შიშის სინდრომისაგან. ამიტომ, დემოკრატიული თვითშეგნების დანერგვა და თავისუფალი ადამიანის აღზრდა უპირველესი საქმეა ჩვენთვის. ამისათვის შეიქმნა არასამთავრობო ორგანიზაციები, რომელთა მიზან-

ია, რაც შეიძლება მეტმა ადამიანმა გაითავისოს ის უფლებები და თავისუფლებები, რომელიც ღმერთსა და ცივილიზაციას მოუნიჭებია ჩვენი. სხვადასხვა მიმართულების არასამთავრობო ორგანიზაციები ხშირად იკრიბებიან ერთმანეთთან კოორდინაციის და გამოცდილების გაზიარების მიზნით. 17-20 აპრილს ბაქოში გამართული პლურალიზმის ცენტრების მე-9 სემინარი სწორედ ამ მიზანს ემსახურებოდა. ამჟამად შეკრების ინიციატორი გახლდათ აზერბაიჯანის პლურალიზმის ცენტრი „ინამი“ (დირექტორი ვაჰიდ ფარეიზოლი) და აღმოსავლეთ ევროპის დემოკრატიის ინსტიტუტი. საქართველოს დელეგაცია ბაქოს ფორუმზე საკმაოდ წარმატებულად იყო. მონაწილეობდა ოთხი ორგანიზაცია: „ახალგაზრდა პოლიტოლოგთა ასო-

ციაცია (რეტი ჯებაშვილი, აკაკი დარასელია), „ევრონალისტთა კავასიური კლუბი“ (მანანა იაშვილი), ევრაზიის ფონდის საქართველოს განყოფილება (ალექსანდრე ლომია), „განვითარებისა და თანამშრომლობის ცენტრი“ (იელიანე ხანდრავა, დავით ბერძენიშვილი, ფრიდონ ნაკარაღლიძე) და ასოციაცია „ათინაო“ (რუსუდანი ყაღირაევა, ვიხსია). ბაქოში ჩამოსული იყვნენ არასამთავრობო ორგანიზაციებისა და ფონდების წარმომადგენლები ბელარუსიდან, უკრაინიდან, ესტონეთიდან, საფრანგეთიდან, ხორვატიიდან, ბოსნიიდან, რუმინეთიდან, სლოვაკიიდან, უზბეკისტანიდან, ყირგიზეტიდან, რუსეთიდან, სომხეთიდან, პოლონეთიდან და ამერიკის შეერთებული შტატებიდან.

ქართულ დელეგაციას სადგურში მასპინძლები, საზოგადოება „ინამის“ წარმომადგენლები

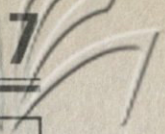
დაგვხვდნენ და მანქანებისაკენ გავეშურეთ შუა გზაში ჩვენი ჯგუფი სამოქალაქო ტანსაცმელში გამოწყობილმა მილიციის მიუშაკმა შეგაჩერა და მილიციის განყოფილებისკენ გაგვიძღვა. დოკუმენტების შემოწმების შემდეგ აზერბაიჯანელმა სამართალდამცველებმა ბოდიში მოგვიხადეს და ჩვენი დაკავების მიზეზი იმით ახსნეს, რომ სომეხი ექსტრემისტების საქართველოს გზით შემოსულა აზერბაიჯანში ერთეული შემთხვევა არაა, ამიტომ ყველას გამოწმებთო. თბილისიდან ჩასულ ხალხის ჯგუფში - რატომ ვგავდით მანცხადამანც ჩვენ „სომეხ ექსტრემისტებს“, აღარ გავერკვევით.

ბაქოს რკინიგზის სადგურზე უამრავი ხალხი ირევა. დაშვებულია გარე ვაჭრობა. ბევრია წერილმანების გამყიდველი ბავშვები 7-დან 13 წლამდე. უამრავი მილიციელი ირევა ხალხში რუხინის ხელკეტებით.

მანანა იაშვილი

გაგრძელება იქნება

იყიდეთ, იყიდეთ, იყიდეთ რამე...

ბინები

იყიდება პრივატიზებული კაპიტალური სახლი 1200 კვმ ბაღით, თეთრიწყაროს რაიონში, ასურეთის საავტორო სამუშაო ტერიტორიაზე, 1 სართულზე დაბაზი, სამზარეულო, საკუჭნაო, ბუხარი II სართულზე - ორი ოთახი შუშაბანდით და 10 კვმ ღია აივნით, III (მანსარდაში) - ერთი ოთახი შუშაბანდით გაყვანილი ელექტრობა და სარწყავი სისტემა. ფასი 7800 ლარი ან შეიძლება გაცემა თბილისში ორ ან ერთი ოთახიანი ბინაზე. ტელ. 30-34-96 (დილას ან საღამოს).

იყიდება არასტანდარტული, პრივატიზებული ბინა აბანოთბილისში იტალიურ ეზოში, საერთო ფართობი 55 კვმ. პირველ სართულზე აქვს სარდაფი, მანქანის დასაყენებელი ადგილი. სამზარეულო და სველი წერტილი საკუთარია. საწყისი ფასი 10000\$ მისამართი: გორგასლის №21 იკითხეთ დედა ან ბელა

მეტრო „სამგორთან“ იყიდება კერძო ბინა, საცხოვრებელი ფართი 52 კვმ, დიდი ეზოთი, სარეინტეგრაციო ფასი 13000\$ ტელ. 74-59-95 მერი

იყიდება კერძო სახლი, ორსართულიანი, 9 ოთახით, ვაკეში. საერთო ფართობი 215 კვმ, ეზოს ფართობი 1500 კვმ. ფასი შეთანხმებით. ტელ. 29-21-75

იყიდება ტიპური 2 ოთახიანი ბინა დიდი, ტელეფონით, 8 სართულიანი მ-8 სართულზე. რკინის კარებით, ქუჩის მხარეს პატარა აივანი სათავსოთი. ფასი 11000 ლარით. ტელ. 61-71-46 ნანა

იყიდება 1,5 სართულიანი ბინა ბახტრიონის ქუჩაზე, საერთო ფართობი 45 კვმ, ფასი 12000\$ ტელ. 36-01-11

იყიდება 4 ოთახიანი გარემონტებული, არასტანდარტული ბინა ვაჟა-ფშაველას დასაწყისში, საერთო ფართობი 110 კვმ, კაპიტალური და სარდაფით. ფასი 50000\$ ტელ. 36-01-11

იყიდება 2 ოთახიანი კერძო ბინა დღევანდელი ქუჩაზე ხეხილიანი ბაღით, სარდაფით, მარნით და ავტოგარეხით. ფასი 38000\$ ტელ. 38-01-11

ქალაქის ცენტრალურ რაიონში, სიმონ ჩიქობანი (ხილიანის) ქუჩაზე ბაეშეთა ქალაქ-პარკ „მზიურის“ მოპირდაპირე მხარეს მდინარე ვერეს ნაპირთან იყიდება არასტანდარტული პროექტის 6 ოთახიანი ბინა საერთო ფართობით 200 კვმ (მათ შორის ოთახები 49+21+21+19+17+17), დიდი პოლიტი და ორი სანკანძობი 15X16-ზე, შენაღობიანი ხედიანი მუდმივი ელემენტარული, ლიფტების საკითხი გადაჭრილია, საერთო გენერატორით სარდაფითა და კაპიტალური დიდი გარეაუთი ფასი შეთანხმებით. ტელ. 36-33-22 იკითხეთ თამარკო ან დათო.

იყიდება ან იცვლება ვაკეში, თამარაშვილის ქ. №11 მ-10 სართული, 5 ოთახიანი ბინა, ზომიერი რემონტით და დიდი გარეაუთი. ფასი 60000 ლარი. ტელ. 23-26-83

იყიდება კეთილმოწყობილი ბინა 4 ოთახით (3+1) ჩარკლის 22, ბ.21. ღრმადილის მეტროსთან. 5 სართულიანი სახლის მ-2 სართულზე. სახ-

ლის ფართობი 80 კვმ დიდი, ტელეფონით, რკინის კარით. ორი საკუჭნაოთი. ფასი შეთანხმებით. ტელ. 60-66-42 გაია

იყიდება საკუთარი სახლი ბელეტაზე ორთაბინაში. როგორც ნაღდი ანგარიშით, ასევე გადარიცხვით. კეთილმოწყობილი სახლის ფართობი 80 კვმ, აქვს საკუთარი ეზო, ავტოგარეხი, ცხელი წყალი და დიდი სარდაფი. ტელ. 72-26-31

იყიდება 3 ოთახიანი ბინა, კარგი რემონტით, ტელეფონით, გარეაუთი, სარდაფით. ნუცუბიძის 211, კ.4, სად. 1, მ-6 სართული. ბ. 16. ფასი შეთანხმებით. ტელ. 31-25-83

იყიდება 4 ოთახიანი ბინა საბურთალოს ცენტრში, საერთო ფართობი 220 კვმ, დიდი სარდაფით, რემონტით, ავტოგარეხით, ტელეფონით ფასი შეთანხმებით. ტელ. 37-77-50

იყიდება 4 ოთახიანი ჩეხური პროექტის ბინა დიდ დილოში. ტელ. 96-79-38

იყიდება 3 ოთახიანი მაღალკლასური იზოლირებული ბინა 2 სართულიანი ეზოთიანი სახლის მ-2 სართულზე ტელეფონით, დეზერტრების ბაზართან. წინამძღვრის 182 ტელ. 34-30-71

იყიდება 1,5 ოთახიანი ბინა, ჩეხური პროექტი, მ-8 სართულზე. ნახევრად გარემონტებული, სამშენებლო მასალებით. ფასი შეთანხმებით. ტელ. 74-72-43

იყიდება 3 ოთახიანი ბინა ნუცუბიძის ქ. №44-ში, მ-3 კორპ. I სად. მეორე სართული ბინა 4, ოთახების ფართობი 20+15+15 დიდი - 24 კვმ, ჭერი - 3,15 მ. წაბლის კარ-ფანჯრით, გისოსებით, ჩაშენებული კარაფებით. ორი ღია აივანი, სარდაფით, ტელეფონით, რკინის კარებით. საწყისი ფასი 35000 ლარით. ტელ. 39-66-44

იყიდება მეტრო „დელისთან“ კუთხის ტიპური სამოთახიანი ბინა 5 სართულიანი მ-3 სართულზე სამხრეთი მიმართებით. მიშენება სარემონტო. ოთახების ფართობი 106 კვმ ტელეფონით, რკინის კარებით. აივნებით და სათავსოებით. ფასი 20000 ლარით. ტელ. 22-71-29 მარინე

იყიდება ან იცვლება ვაკეში, თამარაშვილის ქ.11 მ-10 სართული, 5 ოთახიანი ბინა, ზომიერი რემონტით და დიდი გარეაუთი. ფასი 60000 ლარი. ტელ. 23-26-83

იყიდება სასწრაფოდ რეალური ღირებულების მესამედ ფასში 3 სართულიანი კაპიტალური სახლის მ-3 სართული. 6 ოთახი. საერთო ფართობი 200 კვმ, ჭერის - 3,5. საკუთარი იზოლირებული 400 კვმ ხეხილიანი ეზოთი. კაპიტალური გარეაუთი - 2 მანქანისათვის, სამხატვრო სახელოსნოთი, გათბობის, გათბობის, წლის სისტემით. ფასი 40000 ლარით. ტელ. 96-23-45

სასწრაფოდ იყიდება 3 ოთახიანი ბინა 9X7, გაურემონტებელი, ტელეფონით, აქვს სარდაფი და მანქანის გასაჩერებელი ადგილი. ფასი 6000\$ თემქის დასახლება, მ-3 მიკრორაიონი. ტელ. 96-69-75

ვახუშტის

ვარ კვალიფიციური სტაჟიანი პედაგოგი. მოყვამხადებ ბაეშეებს რუსულ ენასა და ლიტერატურაში ქართული სკოლებისათვის და გერმანულ ენაში. დარეკეთ ტელ. 51-56-66 ჟენა

შევაწავლი ერთ თვეში საბჭოდ მანქანაზე ბეჭდავს „ბრმა“ ბეჭდვის მეთოდით. ტელ. 74-19-54 მაია

შევაწავლი გიტარაზე დაკრას ნებისმიერი ასაკის მსურველებს ფასი შეთანხმებით. ტელ. 64-76-77 მაიკო

ქირაველება

ქირაველება 3 ოთახიანი ბინა დიდის მასივში, ხიდთან, 14 სართულიანი სახლის ბოლო სართულზე ტელეფონით, ბუხრით, ლიფტით მუშაობს. ფასი 120 დოლარი. ტელ. 98-25-63

ქირაველება ოთახნახევრიანი ბინა მეტრო „აღმრტეჩიკურთან“ სტუდენტ გარეაუთზე. ტელ. 38-70-51; 38-26-88 მერი

ვაქირავებ 2 ოთახიანი იზოლირებული ბინას, ავეჯით, ტელეფონით, ქაეთარაძის ქუჩაზე. ტელ. 22-15-75

სხვადასხვა

შეიძენ 7-8 წლის ჯიჯის მარკის ავტომანქანას 1500 დოლარის ფარგლებში. ტელ. 98-25-63

იყიდება როგორც ნაღდი ანგარიშით, ასევე გადარიცხვით, კეთილმოწყობილი მაღაზია. ფართობი 200 კვმ, აქვს საწყობი, ლიფტით, 250 კვმ ფართობით. ტელ. 72-26-31

იყიდება იმპორტული 15 სათლიანი ბრინჯის ქალი. ფასი შეთანხმებით. ტელ. 22-51-96

იყიდება ან იცვლება მსუბუქ ავტომანქანაზე 1991 წელს გამოშვებული სამხედრო ორხიდიანი „O.A.3“ (ცილისი). ფასი 2000 დოლარი. ტელ. 95-69-71

ველი სააღილოს „710“ კარგ მღვრა-მარეობაში. ტელ. 36-26-09

იყიდება გერმანული კელვი. ტელ. 36-26-09

იყიდება თბილისიდან 18 კმ დაშორებით ბაქში მიმავალ გზაზე ბუნინის გასართი საღვრი. ტელ. 36-26-09

სასწრაფოდ იყიდება ჩეხური ბიანი-ნა „როსლერი“, ფასი შეთანხმებით. ტელ. 66-87-83 ნონა

იყიდება რუმინული სამზარეულო, იაპონური ტელევიზორი „პანასონიკ“ 72 დეკა, იაპონური ვიდეომანტოფონი „პანასონიკ“, ტელევიზორი „კონუსტ-40დ“ შავ-თეთრი 33 დეკა, კონდიციონერი ბე-1500, საბეჭდო მანქანა „ლიტეცია“ ქართული შრიფტით, ფეხით საკრავი მანქანა „პოდოლსკი 2-მ“, წყლის გამაძვლებელი ატმორი - სუპერ, ისრაელის გამოშვება, ტრანზისტორი „კოკაინ“ ელემენტებზე. ტელ. 72-26-31

სხვადასხვა

ჩვენს საკერულ ნაწარმში უკლებლივ დამატების დღეს. გისურვებთ ჯანმრთელობას, სიხარულს, სიყვარულს, დიდ ქალურ ბედნიერებას. განაზრახეთ დამაზ და მშენებელი მომავალს, რასაც შენ უდავოდ იმსახურებ შენი კარგი ადამიანობით. გელოვნი, გეგვრებით ნინო და შაკო

საქართველოში ყველაზე მსიკრიფსოვანი ქართული გზაჯარი

ფრჩხილებში მითითებულია ის სამი პუნქტი, სადაც ძირითადად ცხოვრობენ აღნიშნული გზარის წარმომადგენლები

- ოკოშვილი - 30 (თეთრიწყარო - 29; მცხეთა - 1);
- ოფელაძე - 27 (თბილისი - 20; ქუთაისი - 3; წყალტუბო - 2);
- ოფიშვილი - 32 (დედოფლისწყარო - 13; თბილისი - 8; მცხეთა - 8);
- ოზბეგაშვილი - 32 (თბილისი - 31; თელავი - 1);
- ოზგებაშვილი - 44 (გორი - 24; კასპი - 12; თბილისი - 4);
- ოკიაშვილი - 22 (ლაგოდეხი - 8; გურჯაანი - 4; დედოფლისწყარო - 3);
- ოკოშვილი - 35 (სდიგენი - 17; ახალციხე - 11; გორი - 1);
- ოლქიშვილი - 31 (გარდაბანი - 15; თბილისი - 16);
- ომაიძე - 50 (სამეგრე - 39; თბილისი - 4; თელავი - 4);
- ონიკაძე - 33 (თბილისი - 21; ბორჯომი - 5; თელავი - 4);
- ორაშვილი - 35 (თბილისი - 6; ბორჯომი - 3; მცხეთა - 1);
- ორახელაშვილი - 40 (თბილისი - 21; ზესტაფონი - 18; მცხეთა - 1);
- ორბეთიშვილი - 36 (სამეგრე - 26; თბილისი - 7; გარდაბანი);
- ორთაყიძე - 34 (თბილისი - 14; მცხ-

- ეთა - 3; გურჯაანი - 1);
- ორტოლაშვილი - 32 (თბილისი - 14; დუშეთი - 10; მცხეთა - 3);
- ოსაშვილი - 33 (მათაბი - 3; ყვარელი - 30);
- ოსიაშვილი - 29 (თელავი - 12; თბილისი - 10; ბათუმი - 1);
- ოსკანაშვილი - 20 (თბილისი - 6; გორი - 3; რუსთავი - 3);
- ოსორაშვილი - 25 (თელავი - 12; ახმეტა - 10; სიღნაღი - 1);
- ოსტარაშვილი - 36 (ზესტაფონი - 31; თბილისი - 2; ოზურგეთი - 1);
- ოსტატიშვილი - 41 (თბილისი - 14; რუსთავი - 10; გარდაბანი - 6);
- ოტოლაძე - 40 (ქედა - 15; ქობულეთი - 12; ბარაგაული - 1);
- ოტარაბახიძე - 29 (თბილისი - 3; ბათუმი - 1; სამტრედი - 25);
- ოქიაშვილი - 20 (თბილისი - 12; მცხეთა - 5; ბორჯომი - 2);
- ოქროსაშვილი - 22 (გორი - 6; თბილისი - 15; კასპი - 1);
- ოქროსიშვილი - 22 (გორი - 7; თბილისი - 7; კასპი - 1);
- ოქროსცვარიძე - 40 (თბილისი - 39; თელავი - 1; წყალკა - 1);
- ოქროშიძე - 38 (თბილისი - 24; გურჯაანი - 10; ლაგოდეხი - 2);
- ოქროვანაშვილი - 31 (თბილისი - 15; ლაგოდეხი - 4; გარდაბანი - 3);
- ოღლიშვილი - 41 (გურჯაანი - 21; თბილისი - 7; მცხეთა - 3);
- ოიაშვილი - 27 (დმანისი - 14; გორი - 5; ბოლნისი - 3);
- ოიშიშვილი - 24 (ბოლნისი - 9; თბილისი - 9; დმანისი - 4);
- ოჯახიშვილი - 24 (ხუტაშაური - 9; ვანი - 4; ბოლნისი - 1).

ბიზნესმენების საყურადღებო!

ბიზნესმენებში სპეცტექნიკას ინფორმაციის დასაცავად და კომპიუტერული საშუალებების ტელეფონის ხაზების გამოთვლითი ტექნიკის და ოთახების დაცვა ინფორმაციის გაფორმებისა; არასანქცირირებული მოსაქმენი და ჩამწერი მოწყობილობების დაცვა-აღმოჩენის სისტემებს; ლითონდექტორებს; დიქტოფონებს; ფოტოაპარატებს; ლაზერული დიდი ხელსაწყოებს; დიდი ხელსაწყოებს; სატელეფონო დაკვირვების სისტემებს; კონტროლის და დაშვების სისტემებს; თითის ანაბეჭდით და მაგნიტური ბარათებით; დაცვისა და სახანძრო სიგნალიზაციას; ჯავშანთვლილებს; მოკლექტალიონ და ულტრამოკლექტალიონ რადიოსადგურების; რადიოტელეფონებს; მინი სატელეფონო სადგურებს და ტელეფონების აპარატებს; ვიდეო და აუდიო დამოუკიდებელი კოდირებულ ელექტროსაკეტებს.

საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს კომპიუტერული ცენტრი.

საკონტაქტო გზაჯარი: 98-26-27; 98-23-62

ახალგაზრდა ისტორიკოსთა სამეცნიერო-მეცნიერული ჟურნალი „არტანუჯი“ უკვე სამი წელია გამოდის. სულ ახლახანს მკითხველმა მიიღო ახალი, მე-5 ნომერი.

ქართული ხუროთმოძღვრული ძეგლების დღევანდელ მდგომარეობას ჟურნალში დიდი ადგილი ეთმობა. ამ მხრივ, აღსანიშნავია ბუბა კუდავასა და გიორგი კალანდიას სტატიები. დავით გარეჯის გასაჭირზე მოგითხრობს ფრედ „უდაბნოს“ აღმასრულებელი დირექტორი ლადო მირიანაშვილი.

ხელოვნებათმცოდნე დავით ხოშტარას სტატია ქალაქ არტანუჯისა და მისი სიძველეს შესახებ ჩვენს საზღვრებს გარეთ აღმოჩენილი ქართული ძეგლების ისტორიას და დღევანდელ მდგომარეობას მიმოიხილავს.

ჟურნალის ახალგაზრდა გამომცემლებს არც ჰეროდოტე და რენე-ნათ ყურადღების მიქცევა, თორნიკე ასათიანის ნაშრომი ქართულ გერბებს ეხება აქვეა გამოქვეყნებული ბაგრატიონთა საგვარეულოს მუხრანული შტოს სრული გენეოლოგია.

საგულისხმოა დავით ნინიძის, მარიამ ზაღდასტანიშვილის, ქეთევან შოშიაშვილის, მერაბ კალანდიას და სხვა ახალგაზრდა მეცნიერების სტატიები ქართული ისტორიის ენოგრაფიის საკითხებზე. მისასალმებელია ახალგაზრდა ისტორიკოსების დეჟანდი, რაც იმედს გვაძლევს, რომ მოდის ქართული ისტორიკოსთა ღირსეული ცვლა.

3000000000 26-29 აპრილი

პირი - თუმცა დღესასწაული წინაა, სამუშაოს მაინც ვერ წყდები. აღდგომას შენაძენი გექნება. გარდაცვლილთა საფლავების მონახულება კი ფილოსოფიურ განწყობაზე დაგაყენებს. სამშაბათს ისევ საჩუქარი გელის, ან შეიძენ რამეს. კვირა - იმდენი სამუშაო იტვირთე, რომ ღამის დღესასწაული დაგაგიწყდა. არ შეიძლება ასე. ტყუილები - ასეთ ნათელ დღეს როგორ შეიძლება ჩხუბი და გაბრა-

ზება. მოთოკე ემოციები. კვირა - გაზაფხულმა და აღდგომის დღესასწაულმა შემოქმედებითი აღმადგინა მოგანიჭა. უზუნაესის საჩუქარს ნუ უარყოფ, გამოიყენე. შენაძენი გექნება და საქმეც. სამშაბათს კი, იმედია, სწორ გადაწყვეტილებას მიიღებ, საქმის გადადება არ ივარგებს. ლეონი - ხანგრძლივმა თეთიანაღიზმა ემოციების აბორგება გამოიწვია. სჯობს თეთიანაღიზს დაუბრუნდე მერე რა ვქნათ, რომ ახლობლებს ვკარგავთ.

ყველა იქეთ ვართ წასასვლელი. ძალწუში - გაზაფხულია, სიყვარულია, დღესასწაული! ბედი გაგიდომებთ და შემოქმედებითი საქმიანობაც კარგად ეწყობა. სასწორი - უამრავი შენაძენი გექნებათ და დროც დაგრჩებათ იფიქროთ. ლეონი - სასწრაფოდ გადასაწყვეტია სერიოზული საკითხი. უნდა იმუშაოთ ბევრი და წინ გადაწყვეტილება აუცილებლად უნდა მიიღოთ. მშვიდლონანი - ნუ აყვებით ემოციებს და ნუ ჩამწარებთ ახლობლებს დღესასწაულს.

თხის რძე - სერიოზული გადაწყვეტილება ორჯერაა მისაღები, თან უამრავი სამუშაოც დაგვიტოვდათ. მარწმული - ფილოსოფიური თვითჩაღრმავება კარგია, მაგრამ ნუ გადაამლაშებთ. თამაზი - სერიოზული საკითხი გაქვთ გადასაწყვეტი, რომელიც შეიძლება პირად ცხოვრებას უფრო შეეხება, ვიდრე სამსახურს. მომავალ კვირაში კი ბევრი საქმე გელით. ახლა კი დაისვენეთ და გამხარულდით. ყველას ვილოცავთ აღდგომის დღესასწაულს! ფილოსოფოსი მატრონა

ლატარია ყველასათვის

25 აპრილს გაეშალა პირველი ლატარია
ყველასათვის" მოიგო შედეგად ნომრები:

5000 ლარი - №301071;	70 ლარი - *76705;
1000 ლარი - №666029;	60 ლარი - *36325;
900 ლარი - №286049;	50 ლარი - *39467;
800 ლარი - №469856;	40 ლარი - *08756;
700 ლარი - №138707;	30 ლარი - *90092;
600 ლარი - №117005;	25 ლარი - *59506;
500 ლარი - №217934;	20 ლარი - *36818;
400 ლარი - №258901;	10 ლარი - ***787;
300 ლარი - №576276;	10 ლარი - ***139;
200 ლარი - №319477;	10 ლარი - ***693;
100 ლარი - №547641;	10 ლარი - ***337;
90 ლარი - *76828;	10 ლარი - ***158.
80 ლარი - *41474;	

„ლატარია ყველასათვის“ გათამაშდება ყოველ პარასკევს. მეთექვსმეტე ტირაჟში მოგებული თანხები შევიძლიათ მიიღოთ: გორში: 50, 100 ლარი მოგება გაიცემა ბილეთის შეძენის ადგილზე, 300 ლარზე მეტი თბილისში. ქუთაისში: 50, 100, 300, 500 ლარი მოგებები გაიცემა „თბილკომბანკის“ ფილიალში ორშაბათს 15.00 საათიდან. რუსთავსა და თბილისში: მოგებული თანხები გაიცემა თბილისში, სპორტის სასახლის სალაროებში 12-დან - 14 სთ-მდე - 25 ლარი 50 ლარი - შაბათს 14.00-16.00 სთ-მდე. 50 ლარის ზეით 11.00-12.00 სთ. ბათუმში: მოგება გაიცემა ბილეთის შეძენის ადგილზე (500 ლარამდე). 1997 წლის XVI ტირაჟის ლატარიის ბილეთების მფლობელები, რომელთა ბოლო ოთხი ციფრია 6872:9870 გათამაშებაზე შეუძლიათ 2 მაისს ტელევიზიის შერბობაში მობრძანდნენ. ავტომატურად მოიგო ლატარიის ბილეთმა №450088. ფინური წარმოების ტრაქტორი მოიგო ლატარიის ბილეთმა №764289

დაიწყო ხელმოწერა გაზეთ „საქართველოზე“ 1997 წლის მეორე ნახევრისათვის.

- ხელმოწერა შეიძლება ქობულნის პრესის გარეცვლების სააქციო საზოგადოება „მაცნე“-ს (ყოფილი „სოფსაქსი“) ხელმოწერის რაიონულ უბნებში. შეგახსენებთ მისამართებს:
- მოსკოვის გამზირი 18 ტელ. 71-32-87
  - გლდანის რ-ნი, დუმბაძის 4ა კორპ. ტელ. 62-75-32
  - დ. გუგუშვილის გამზ. №30 ტელ. 60-80-22
  - ივ. ჯავახიშვილის (ყოფ. კალინინის) ქ. 14 ტელ. 95-87-36
  - ქეთევან წამებულის (ყოფ. შაუმიანის) გამზ. 61 ტელ. 74-14-47
  - აკ. წერეთლის გამზ. 73 ტელ. 34-75-51
  - რთაბუჯაშვილის ქ. №12
  - ცენტრალური ოფისი, გამსახურდიას გამზ. 42 ტელ. 37-47-49; 93-43-97
  - ჭავჭავაძის გამზ. 46 ტელ. 22-64-58

ორგანიზაციებს შეუძლიათ თავისთან მიიწვიონ „მაცნე“-ს წარმომადგენელი ხელმოწერის გასაფორმებლად. ხელმოწერის შეუძლია აირჩიოს ჟურნალ-გაზეთების მიღების მისთვის ხელსაყრელი ფორმა; „მაცნე“-გარანტია ხელმოწერისათვის ჟურნალ-გაზეთების დროული და უდანაკარგო ჩაბარების. ენდეთ ხელმოწერაში „მაცნე“-ს ნახევარსაუკუნოვან გამოცდილებას.

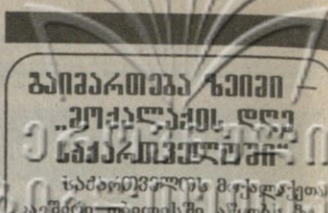
სიბავის თავისუფლების სპარტი

შედეგზე გავრდიდან

თავისუფლად შეიძლება ითქვას, რომ საქართველოში დღესდღეობით არსებული პრესის თავისუფლება ხანგრძლივი ბრძოლით არაა მოპოვებული. საქართველოში ბოლო წლებში განვითარებული პოლიტიკური მოვლენების შედეგად პრესამ თავისუფლება მიიღო ერთგვარ სასუქად. და აღბათ, ამიტომაც ვერ ამკიდრებს პრესის თავისუფლებას. მე ღრმად მწამს, რომ საქართველოს პრესა როცა გონს მოვა, უკვე საქმიანად გვიან იქნება. ჩემი ბოლო პერიოდის ხანმოკლე ურთიერთობა დღევანდელ საქართველოს პრესასთან მაძლევს იმის თქმის უფლებას, რომ ე.წ. თავისუფალი პრესა ინერციით, რბილად რომ ეთქვას, სახელმწიფოს სტრუქტურების გაფლანოთ ქვეშ იძულებულია. როგორც შემთხვევით. ჩემი პირადი გამოცდილება მაძლევს ამის თქმის საშუალებას რასაკვირველია, მე შორს ვარ იმ აზრისაგან, რომ ე.წ. თავისუფალი გაზეთი ვალდებულია დაბეჭდოს ყველა მასალა, რომელიც ამა თუ იმ ავტორს მოეპოვება. მიუხედავად იმისა, რომ მასალა მწვევა და სახელმწიფო სტრუქტურების „შაბნელი“ საქმეების მამხილებელ პათოსს შეიცავს. გაზეთს აქვს უფლება, აპროტი უარი უთხრას ავტორს, მაგრამ როცა ის ამას (ანუ უარს) ამბობს არა თავისი ნებით, არამედ სახელმწიფო სტრუქტურების რბილად რომ ეთქვას, „ხარით“, საქმე მაშინაა საკვალად, რაც იმის მაუწყებელია, რომ საქართველოში სიტყვის თავისუფლება ილუზორულია. რა თქმა უნდა, მას აქვს ობიექტური მიზეზები, პირველ რიგში ის რომ არ არის სრულყოფილი კანონი ზრუნის შესახებ. მაგრამ მე უფრო მნიშვნელოვანად მიმაჩნია სუბიექტური მიზეზები ანუ პრესის მუშაკების მენტალიტეტი, რომელიც ჯერ კიდევ ვერ განთავისუფლებულია ახლო წარსულის - ტოტალიტარული რეჟიმისათვის დამახასიათებელი აზროვნებისაგან. ჩემთვის ცნობილია, რომ შეიქმნა და პარლამენტი განიხილა ახალ კანონ-პროექტს პრესის შესახებ. მაგრამ ჩემთვის ისიც ნათელია, რომ როგორი სრულყოფილი კანონიც არ უნდა იყოს, თუ არ არსებობს ამ კანონის განხორციელების პირობები და რაც მთა-

ვარია, თუ არ არსებობს ნება ამ „ნაბობები სიკეთის“ განხორციელებისა, კანონი უბრალო ფარატიანა ქალაქად იქცევა. თითქმის ერთდროულად ელოდება ორი ქვეყნის - თურქეთისა და საქართველოს საზოგადოება კანონს პრესის შესახებ. განსხვავებულია სასტარტო პირობები. თურქეთში, ასე თუ ისე, ჩამოყალიბებულია თავისუფალი პრესა, რომელიც იბრძვის თავისი ინტერესების დაცვისათვის. საქართველოში კი შეიძლება მიღებული იქნას სრულყოფილი, ევროპული სტანდარტების შესაბამისი კანონი, თუმცა, მისი ცხოვრებაში გატარება, დღევანდელი ჟურნალისტური მენტალიტეტის მიხედვით თუ ემსჯელებთ, შეუძლებელი შეიძლება შეიქმნას ჩემის მხრივ კი ორი განვითარებადი ქვეყნის ჟურნალისტებს უსურვებ: თურქებს - თავისი აქტიურობით იძულებული გახადონ ხელისუფლება, რომ ახალი კანონი არ დახვდეს სიტყვის თავისუფლებას. ქართველებს - კი მეტ პროფესიონალიზმს, თავისუფლებისა და დემოკრატიის პრინციპების ერთგულებას, რაც საბოლოო ჯამში თავად ქვეყნისთვის და არა კონკრეტული ხელისუფლების თუ რომელიმე სახელმწიფოს ორგანოს თუ წინააღმდეგობის იქნება მომგებიანი. როცა სიტყვის თავისუფლება ჭეშმარიტად იქნება გამოყენებული, მაშინ, ხელისუფლების ვერცხვითი რგოლი, ვერც ერთი დონის წინააღმდეგობა შეძლებს უბატონოდ დაარღვიოს ადამიანის უფლებები, ქვეყანაში არსებული სამართლებრივი ნორმები. პრესა მოვალეა და უნდა ცდილობდეს კიდევ სახელმწიფოსა და პიროვნების პარაზიტული, სამართლებრივი ურთიერთობების ჩამოყალიბებას სხვა სამოქალაქო ინსტიტუტებთან ერთად. ამ მხრივ ქართულ პრესას დიდი ძალისხმევა მართებს მან უწინარესად უნდა გაცილობიროს თავისი პასუხისმგებლობა ქვეყნის მისი კონსტიტუციის წინაშე, დაძლიოს მემკვიდრეობით მიღებული შიში სახელმწიფო სტრუქტურების ანუ ადგილთა ამა ქვეყნისას წინაშე, ეცადოს იყოს ობიექტური და არა მამამეული და ამით მოიხადოს ვალი ქვეყნისა და ხალხის წინაშე.

ალი ალიშვილი

საბჭოთა მემკვიდრეობის კვლევითი ცენტრის მიერ გამოქვეყნებულია „საქართველოში“ მედიანზე მდებარე პარკში მოწყობენ პავილიონებს, რომლებშიც, 1-დან 8 ივნისამდე, თბილისში მცხოვრებნი ყველა ეროვნების წარმომადგენლები დამსწრეთ თავის კულტურულ, ეთნოგრაფიულ და კულინარიულ თავისებურებებს გააცნობენ. რუსული, უკრაინული, გერმანული, სომხური, აზერბაიჯანული, ბერძნული და სხვა სათვისტომოები ზემოთხსენებულ კულტურულ პროგრამას ამზადებენ. ნაგარაუდევია, რომ ზემოთხსენებულ დღეს დაეწერება საქართველოს პრეზიდენტის ვადუარდ შევარდნაძე, პარლამენტის წარმომადგენლები და ქალაქის ხელმძღვანელობა.

პარლამენტი აქიანუკას ქონაწილის რაიონში

პარლამენტის საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტის სხდომაზე განიხილეს საქართველოსა და უზბეკეთის მთავრობებს შორის კონვენცია ორმაგი დაბეჭდვის თაობაზე. აცილებს შესახებ, რომელსაც ორი ქვეყნის მთავრობებმა 1996 წლის 28 მაისს მოაწერეს ხელი. საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტის თავმჯდომარის პირველმა მოადგილემ თემურ კოპალაშვილმა განაცხადა, რომ კონვენციის ტექსტზე ბევრ შეცდომას შეიცავს და მასში მოყვანილი განმარტებები არ ემთხვევა იგივე დეფინიციებს საქართველოს მოქმედ საგადასახადო კანონმდებლობაში. კომიტეტმა მიიღო თემურ კოპალაშვილის წინადადება - კონვენცია არ გადაეცეს პარლამენტს რატიფიკაციისათვის, ვიდრე ძალაში არ შევა საქართველოს ახალი საგადასახადო კოდექსი. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საგადასახადო და საბაჟო საკითხთა დეპარტამენტის ხელმძღვანელმა გურამ ჯაფარიძემ, რომელიც პირადად მუშაობდა კონვენციის ტექსტზე, BGI-ის კორექტიონების შესახებ აღინიშნა, რომ პარლამენტის მიერ დოკუმენტის რატიფიკაციაში ვერაფერი პრობლემა ვერ ხვდავს.

კაიფვორდი

							1	2
3		4	5		6	7	8	9
10								
					11		12	13
14								
		15				16		
17		18				19		
					20		21	
		22						23
		24		25		26		28
							29	
					30			
31		32					33	34
		36						
							37	

თარაზულად: 5. ქსოვილი, რომელსაც კარგი „ვიდი“ აქვს; 8. პატიმარი ფილმიდან, რომელსაც „ვეფხვს აძლევდნენ“ (რუს.კავშ.); 10. „გაიანი“ არაკი; 11. ფილმის „უმი“ ჩვენება; 13. „საქართველოს პრეზიდენტის მსგავსი“ სასწრაფო სამედიცინო სამსახური; 14. პაპის გვირგვინი, რომელიც „უარზა“; 15. სხვა სახელმწიფოსადმი გაგზავნილი „მუსიკალური“ მიმართვა; 16. საგარეო საქმეებში „გაჩითული“ ექიმი; 17. ბეჭედში ჩასასმელი ძვირფასი „კამა“; 20. პაპის „უნიკობით“ აწონილი ელჩიონი; 21. „ზაბოროთი ნაპოვნი“ ქაღის სახელი „მგლის ბილიკი“; 24. ბოსტნეული, რომლის „ბოლოც გეთანხმება“; 26. ადამიანის დაუდალავი ორგანი; 27. ძველი საქართველო, სადაც „ბერები ცხოვრობდნენ“; 30. საწყობის აუცილებელი ბინადარი; 31. მოულოდნელად დაბადებული ბიჭის სახელი; 33. მიცვალებულის „ადინოჩინი კამერა“; 35. „თავიანი“ აზნაური; 36. სივარტის „ფილტვი“; 37. ცომის მოსახელი „უდაბნო.“

შვეულად: 1. „საბას ინი შედეგილი“ ჩოგბურთელი ქალი; 2. „ნესვების“ კუნძული ხმელთაშუა ზღვაში (რუს.კავშ.); 3. „სატაკებელი“ ბერძნული სიმღერა; 4. „ბატეზის“ მალაზია თბილისში; 5. აღბანეთის „დესპოტი“ დედაქალაქი; 6. „იმპორტული“ ცვედანი; 7. ხსნარი, რომელსაც შეყვარებულები ხშირად იყენებენ; 9. კასანდრას ძმაცკი „მგლინაეთა საამქორდან“; 12. ყველაზე „განაპირას“ მდგომი ყოფილი რესპუბლიკებიდან (რუს.კავშ.); 18. „ეკლიანი“ ფხალეული; 19. ტელევიზორისთვის საჭირო „ენის საწინააღმდეგო“ საშუალება; 21. „აეთვისებებიანი“ ზოდიაქოს ნიშანი; 22. ფაშისტური დაზვერვა, რომელსაც „ენდობდნენ“ (რუს.კავშ.); 23. სასმელების დასადგამი „დაბლობი“; 25. „კურობის“ დასასვენებელი ადგილი; 28. რუსების „რისხვა“ ავღანეთში და ვიეტნამში; 29. ქალი, რომელმაც დილაობით ნახევარ საქართველოს დააწყებინა ვარჯიში; 30. ადამიანის „საჩვენებელი“ ორგანი; 32. „ლიას“ უბანი თბილისში; 34. ქართული „მტაცებელი“ ავიაკომპანია.

ნიდა კაიფვორდის პასუხები

თარაზულად: 2. აღიანსი; 5. დათუნია; 10. ბიზონი; 11. ბედაური; 12. ცრუ; 13. ბერია; 14. ლავა; 16. იაქი; 18. განაბი; 20. ვირი; 22. აზარი; 24. გნოლი; 25. სარმა; 28. შენგული; 29. ხელმწიფე; 32. მანდარინი; 34. და; 35. ქიშიში; 36. ხელფასი; 39. ინდაური; 40. ფორმანდი; 41. კრმინალი.

შვეულად: 1. მანკევი; 3. ანი; 4. სიო; 6. ულაყი; 7. აღინდვი; 8. სიცილია; 9. ურუგვაი; 15. აზატი; 16. იზიდა; 17. პაშიში; 19. ბანი; 21. კილერი; 23. რენი; 26. მათია; 27. მენახშირი; 30. მარქაფი; 31. პანტა; 33. ნახირი; 37. ლაზი; 38. ქინძი.